

خبرنامه

سال ۳۰، شماره ۴۳، پاییز و زمستان ۱۳۸۷، شماره مسلسل ۱۱۷ و ۱۱۸

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسئول: علیرضا مدقالچی (رئیس انجمن ریاضی ایران)

a_medghalchi@saba.tmu.ac.ir

سر دبیر: رشید زارع‌نهندی

rashidzn@iasbs.ac.ir

هیأت تحریریه: حمید پزشکی pezeshk@khayam.ut.ac.ir

حسن حقیقی haghghi@kntu.ac.ir

سید منصور واعظ‌پور vaez@cic.aut.ac.ir

محمود هادیزاده‌بیزی

hadizadeh@kntu.ac.ir

حروف چین (با فارسی‌تک): زهرا بختیاری

تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه

تهران - خ استاد شهید نجات‌الهی، داخل پارک ورشو، دبیرخانه انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵

نشانی الکترونیک: iranmath@ims.ir

نشانی اینترنتی: www.ims.ir

مطالب مندرج در این نشریه منعکس کننده آراء و عقاید نویسندگان است. این مطالب به جز سرمقاله و مصوبات شورای اجرایی، لزوماً مورد تأیید انجمن ریاضی ایران نیست.

- ۱ □ سرمقاله
- اخبار و یادداشت‌ها
- ۲ انتخاب بولتن انجمن به عنوان نشریه برتر بین‌المللی
- ۲ پیشرفت‌های اخیر در جبر جابه‌جایی و جایگاه ایران
- ۳ سوی سوم بام
- ۴ به بهانه پنجمین سمینار جبر جابه‌جایی و مباحث مرتبط
- ۴ ۲۳ چالش ریاضی
- ۶ میرزاخانی برنده جایزه بهترین تز دکتری چهار سال اخیر
- ۶ ویراستاری که مقاله‌های خود را چاپ می‌کرد
- ۸ آمار ارجاعات
- اخبار دانشگاه‌ها
- گزارش گردهمایی‌های برگزار شده
- ۱۵ یازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی
- ۱۸ کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌ها، ترکیبیات و محاسبات
- گردهمایی‌های آینده
- ۱۸ پنجمین سمینار هندسه و توپولوژی
- ۱۹ هفتمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی
- ۱۹ دومین همایش تخصصی ریاضی
- ۱۹ سومین کارگاه آمار و احتمال فازی
- ۲۰ دهه ریاضیات
- ۲۱ فارغ‌التحصیلان دوره دکتری
- ۲۵ معرفی نشریه
- ۲۶ معرفی کتاب
- ۲۸ مصوبات شورای اجرایی انجمن
- فهرست نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها

عالی و انجمن‌های علمی، نباید محدود به انتشارات علمی کم‌مایه ارسال شده به مجلات باشد زیرا ملاحظه می‌گردد کیفیت پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و مخصوصاً دکتری اخیراً به مرور سیر نزولی طی می‌کنند. البته باید اذعان داشت تعداد پایان‌نامه‌های با کیفیت بالا کم نیست اما در برخی موارد شاهد این موضوع هستیم که نه در نگارش پایان‌نامه و نه در نحوه ارائه، آنچنان وسواسی به خرج داده نمی‌شود و به صرف این که تعدادی مقاله به مجلات مختلف ارسال و مورد پذیرش قرار گرفته، جلسه دفاعی ضعیف و بی‌کیفیت به انجام می‌رسد. آفت مقاله شماری و بازی با ارقام آنچنان که دیوید پارناس در مقاله‌ای در شماره قبلی خبرنامه چاپ شد به آن اشاره می‌کند، نه تنها توسعه علمی را تهدید می‌کند بلکه کیفیت آموزش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی را به شدت پایین می‌آورد. لازم است همه ما نسبت به کیفیت پایان‌نامه‌ها و نحوه ارائه آن‌ها نیز حساسیت بیشتر به خرج دهیم. هیچ‌کس نقش سازنده داشتن حداقل یک مقاله دارای پذیرش از مجلات خوب برای دفاع از پایان‌نامه دکتری را نفی نمی‌کند ولی آن یکی از شرایط لازم و نه کافی فارغ‌التحصیلی است. ضمن تأکید بر این نقش سازنده و ضمن تأیید این سیاست لازم برای فارغ‌التحصیلی از خود بپرسیم چه مقدار به کیفیت و نحوه ارائه پایان‌نامه‌ها مخصوصاً در دوره دکتری حساسیت به خرج می‌دهیم.

حمید پزشک

★ ★ ★

اولین دوره جایزه دکتر محمد هادی شفیعیه

هیأت امنای جایزه دکتر محمد هادی شفیعیه در اولین دوره این جایزه در خرداد ماه ۸۸، مطابق آیین‌نامه جایزه، بهترین ویراستار یا مترجم متون ریاضی را انتخاب و ضمن معرفی وی در چهلمین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه صنعتی شریف (تابستان ۸۸) جایزه وی را توسط رئیس انجمن ریاضی ایران اعطا خواهد نمود.

برای این منظور از ویراستاران و ناشرین متون ریاضی تقاضا می‌شود که ضمن معرفی کاندیدای مورد نظر خود CV وی را در این خصوص تا ۲۰ خرداد ۸۸ به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند.

محمد جلوداری ممقانی
دبیر هیأت امنای جایزه شفیعیه

اخیراً شاهد اقدامات متنوع در خصوص اعلام هشدارهای لازم برای جلوگیری از وقوع تخلف در تحقیقات علمی و هم‌چنین انتقاد از سیر روزافزون نشر مقالات کم‌مایه در مجلات کم‌اعتبار در زمینه ریاضی و آمار هستیم. نگاهی گذرا به مطالب چند شماره اخیر خبرنامه انجمن ریاضی ایران گواهی بر این ادعاست. از خبرنامه شماره ۱۱۲ (تابستان ۱۳۸۶) تا خبرنامه شماره ۱۱۶ (تابستان ۱۳۸۷) حدود ۱۲ مطلب از محققین داخلی و خارجی به طور مستقیم و غیر مستقیم در خصوص امور پژوهشی و تأثیر انتشارات بر توسعه علمی و آفت‌های پژوهش‌های ناسره و مسائل مبتلا به جوامع علمی مخصوصاً جامعه ریاضی و آمار نگارش شده است.

تأکید مکرر فرهیختگان جوامع علمی به ارزش‌گذاری بر کیفیت انتشارات و نه کمیت آن‌ها و اقداماتی نظیر آنچه در نهمین کنفرانس آمار ایران در تابستان ۱۳۸۷ در دانشگاه اصفهان تحت نام نشست اخلاق علمی صورت پذیرفت، همگی دلالت بر حساسیت جوامع علمی به روند نگران‌کننده چاپ مقاله به هر طریق ممکن دارد.

در این مختصر قصد تکرار هشدارهای با ارزش این فرهیختگان را نداریم. کم نیست مقالات و مطالب آموزنده‌ای از این بزرگواران که در محافل گوناگون ارائه شده و در آن‌ها همه محققین و مخصوصاً دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی و فارغ‌التحصیلان جدید مورد خطاب قرار گرفته‌اند.

غرض از این نوشته اشاره به دو نکته است: اول آنکه حجم وسیع نوشته‌ها که (به‌حق) پژوهش‌های کم‌مایه را مورد مزمت قرار می‌دهد نیاستی این شبهه را به وجود آورد که همه کارهای پژوهشی که در بین آن‌ها کارهای اصیل کم نیستند، مورد انتقادند. در همین دوران مقالات بسیار با ارزش از پژوهشگران ما در مجلات تراز اول رشته‌های مختلف چاپ می‌شود و افتخارش نه تنها نصیب مولف بلکه تمام جامعه علمی می‌گردد. نباید فراموش کرد که در زمینه انتشار مقاله سابقه طولانی نداریم و نیاز است باز هم تلاشی مضاعف برای ارائه و چاپ مطالب اصیل به خرج دهیم. یادمان نرود که این نهال نیازمند مراقبت است حتماً هم باید شاخه‌های هرز هرس شوند. ولی آنقدر همه شاخه‌های نهال را هرس نکنیم، که خود نهال خشک گردد. هشدارهای فرهیختگان علمی باید به مثابه زنگ‌های خطر و چراغ‌های روشن‌گر راه انگاشته شوند. در قرن بیست و یکم با پیشرفت‌های تکنولوژی ارتباطات به راحتی می‌شود پژوهش‌های سره را از ناسره تمیز داد و تخلف‌های علمی را برای مدت طولانی نمی‌توان پنهان نگاه داشت. واضح است که کشورهای پیشرفته‌تر هم دست به گریبان این گونه مسائل هستند و مثلاً در بخش مبارزه با تخلف‌های علمی روش‌های خودشان را برای ایمن‌سازی جامعه علمی به کار می‌برند و گاهی با اعلام صریح و با جزئیات کامل مورد خلاف، پیغام جدی تبعات ماجرا را به بقیه گوشزد می‌کنند. با این حال همین کشورها انواع و اقسام روش‌های تشویق از پژوهش‌های اصیل را در برنامه‌های خود دارند.

دوم: به نظر می‌رسد تنها دغدغه دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش

پیشرفت‌های اخیر در جبر جابه‌جایی و جایگاه ایران

در یک مقاله مروری بسیار شیوا و موزون که توسط هانس فاکس بی و دو تن دیگر از متخصصین برجسته جبر جابه‌جایی در ماه دسامبر گذشته به Archive پست شد، زمینه‌های پیدایش یکی از پایاهای مهم حلقه‌های جابه‌جایی و مدول‌ها مطرح و سیر تطور آن طی ۵۰ سال گذشته و به ویژه پیشرفت‌های به عمل آمده در طی ۲۵ سال اخیر بررسی و مرور شده است. به خصوص، نویسندگان، تنوع بعدها همولوژیکی را که در مقالات و مباحث مختلف مربوط به جبر همولوژی پراکنده شده‌اند وحدتی یکپارچه می‌بخشد و تصویر روشنی از کارهای انجام شده در باره این پایاهای عددی و مهم حلقه‌ها را ارائه می‌نمایند.

ظاهراً قرار است این مقاله یکی از مقالات کتابی با نام «آخرین پیشرفت‌های انجام شده در جبر جابه‌جایی» باشد که به زودی از طرف انتشارات اشپرینگر چاپ خواهد گردید.

آنچه انگیزه بخش نگارش این سطور گردید، اشاره جا به جای این مقاله به تحقیقات انجام شده توسط برخی همکاران جبردان کشورمان در این زمینه و نقش آن‌ها در پیشبرد بعضی مفاهیم مرتبط با این نظریه است. به خصوص از نتایج به دست آمده توسط ۹ نفر از همکاران جبردان کشور نام برده می‌شود که خود تائیدی است بر جهت گیری درست تحقیقات جاری در این حوزه و به روز بودن آن‌ها. جالب این که از میان این ۹ تن، ۸ تن از آن‌ها فارغ‌التحصیلان دوره‌های دکتری داخل کشور می‌باشند که ۶ تن از آن‌ها در چهار سال اخیر فارغ‌التحصیل شده‌اند.

مسلماً در سایر شاخه‌های ریاضی نیز شاهد این مشارکت همکاران در پیشبرد ریاضیات می‌باشیم. این موفقیت مرهون ارتباطات مستمر اعضای جامعه ریاضی کشور با مراجع معتبر و پیشرو علمی و حضور در کانون‌های فعال تحقیقات می‌باشد و همچنین توجه‌کننده دغدغه ریاضی‌پژوهان کشورمان در انجام کارهای تحقیقاتی تراز اول و حفظ و پیرایش این روند رو به رشد است. از طرف دیگر این خود محرکی است برای تلاش‌های بیشتر در پیشبرد حوزه‌های ناشناخته ریاضیات.

برای مطالعه مقاله ذکر شده می‌توانید به نشانی زیر مراجعه کنید.

L. W. Christensen, H-B. Foxby and H. Holm, Beyond totally reflexive modules and back, A survey on Gorenstein dimension, arxiv:0812.3807 v1.

حسن حقیقی

دانشگاه صنعتی خواجه نصیر طوسی

انتخاب بولتن انجمن ریاضی ایران به عنوان نشریه برتر بین‌المللی

نهمین جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر کشور در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار شد. این جشنواره در هفته پژوهش و در روز پژوهش (۲۵ آذرماه ۱۳۸۷) برگزار گردید. هفته پژوهش هفته‌ای است که به صورت نمادین توجه ویژه‌ای از طرف مسؤولین و پژوهشگران و سایر علاقه‌مندان به امر پژوهش می‌گردد. از مهم‌ترین فعالیت‌های این هفته برگزاری جشنواره تجلیل از پژوهشگران برتر کشور است که فعالیت‌های پژوهشی دانشمندان، پژوهشگران، مدیران پژوهشی و سایر فعالیت‌های پژوهشی بررسی و برترین‌های آن‌ها معرفی و از زحمات آن‌ها تقدیر می‌گردد.

نهمین جشنواره پژوهش و فناوری امسال در چهار بخش ویژه، بخش پژوهشگران برتر دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بخش پژوهشگران برتر سایر وزارتخانه‌ها، مراکز و سازمان‌های دولتی و غیردولتی و بخش مدیران پژوهشی کلیه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مراکز دولتی و غیردولتی برگزار گردید. در بخش ویژه جشنواره، دانشمندانی براساس داشتن مقاله در نشریه نیچر (Nature) دانشمندانی با مقاله داغ و دانشمندانی با بیشترین مقاله و استناد براساس محاسبات پایگاه‌های ESI در ISI و PESI در ISC در پنج گروه علمی علوم انسانی و هنر، علوم پایه، فنی مهندسی، کشاورزی و منابع طبیعی و دامپزشکی، شناسایی و معرفی شدند. در این بخش هم‌چنین قطب‌های علمی برتر، نشریات برتر در پایگاه‌های استنادی معتبر بین‌المللی و جهان اسلام ISC و انجمن‌های علمی برتر نیز شناسایی معرفی شده‌اند. در بخش نشریات علمی برتر بین‌المللی، بولتن انجمن ریاضی ایران به عنوان نشریه برتر براساس نمایه‌های بین‌المللی برگزیده شد و لوح تقدیر با قاب خاتم و تندیس شیشه‌ای مخصوص نهمین جشنواره به بولتن انجمن ریاضی ایران تقدیم شد. متن تقدیرنامه به شرح ذیل می‌باشد.

جناب آقای دکتر سعید اعظم

سردبیر محترم نشریه Bulletin, Iranian Mathematical Society

توفیق نشریه Bulletin, Iranian Mathematical Society را در کسب عنوان «نشریه برتر» براساس نمایه‌های بین‌المللی در نهمین جشنواره تجلیل از پژوهشگران برتر کشور تبریک می‌گویم. امید است در پرتو الطاف بیکران خداوند و کوشش‌های روزافزون و مستمر شما و تمامی متفکران، متخصصان و پژوهشگران عزیز، شاهد شکوفایی و بالندگی میهن اسلامی در همه عرصه‌های علمی و پژوهشی باشیم.

محمد مهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

سعید اعظم

سردبیر بولتن انجمن ریاضی ایران

بخشی از فرهنگ ماست، هرگاه نتوانیم خود را حفظ کنیم آن قدر به عقب می‌رویم تا خطر دیگری را رقم بزنیم.

اکنون همه به دنبال چاره‌اند تا از سیل در امان بمانند. همه می‌دانیم که برای هم‌رنگ جماعت شدن آن قدر جماعت هست که نیازی نیست ما این کار را انجام دهیم. همه خطری را حس کرده‌ایم. بوی مقاله‌های تقلبی، جعلی، ناسره و سرقتی بازار پژوهش ما را آشفته ساخته است و آب زلال دانش را گل آلود. در این آب گل آلود هستند کسانی که کرور کرور ماهی می‌گیرند؛ آن قدر که تُنگ حقیر اندیشه‌شان گنجایش آن را ندارد. این خطر همه را نگران ساخته و مدتی است هر کسی از گوشه‌ای ناله‌ای می‌کشد اما خطر بزرگ‌تری که در کمین ماست برخورد سنتی ما با آن است؛ ما عادت داریم در هنگام مشاهده خطر آن قدر خود را عقب بکشیم تا از سوی دیگر بام بر زمین بیفتیم؛ شاید این بخشی از فرهنگ ما باشد.

بباید تصور کنیم که این بام می‌تواند سوی سوم مطمئنی هم داشته باشد. تردیدی نیست که باید بر علیه مقاله‌نویس‌های نحیف و بی‌مایه اقدام کنیم؛ شکی نیست که باید مقاله‌های نفت‌سوز را بسوزانیم و پر واضح است که باید جلوی افزایش کمی بی کیفیت را بگیریم. اما آنچه مهم است این است که باید در میان این کلی‌گویی‌ها مراقب محدود افراد خوب-زیاد نویس هم باشیم. شاید در میان کسانی که مقاله‌های زیادی دارند و اتفاقاً به این طغیان هم گرفتار شده‌اند، افراد اندکی باشند که گرچه زیاد می‌نویسند خوب می‌نویسند. شاید آن‌ها شاگردان من یا شما باشند. شاید باید لازم باشد که آن‌ها را از بقیه تفکیک کنیم و تصریح کنیم که کلی‌گویی‌های ما برای از بین بردن انگیزه عمیق آن‌ها برای خوب نوشتن نیست. باید به ایشان بفهمانیم که ما محکی مناسب برای تفکیک سره از ناسره داریم و می‌دانیم که گرچه کسانی هستند که یا نمی‌نویسند یا اصلاً توانایی نوشتن ندارند و معمولاً هم به پژوهشگران ایراد می‌گیرند، و کسانی هم هستند که نوشتن را برای هم‌رنگ جماعت شدن انتخاب کرده‌اند، اما دسته سوم هم هستند که برای ماندگاری، زیاد می‌نویسند. همه می‌دانیم که انشای نانوخته عاری از خطاست. بباید به فکر دسته سوم باشیم؛ شاید این بام سوی سوم امنی هم داشته باشد.

مجید میرزاویری

دانشگاه فردوسی مشهد

سوی سوم بام

خاطراتی که از کودکی در مورد هنرمندان شنیده بودیم این روزها دور از ذهن می‌نماید: آهنگ‌ساز، قطعه طلالی موسیقی خود را هنگامی ساخت که در کنار مغازه‌های خیابان اصلی شهر قدم می‌زد؛ ایده اولیه برای نوشتن صحنه هیجانی رمان، هنگامی به ذهن نویسنده خطور کرد که کودک خود را روی تاب پارک هل می‌داد؛ ریاضی‌دان وقتی گلف بازی می‌کرد ایده‌ای برای مثال نقضش یافت؛ نقاش، پک غلیظی به پیش زد و آخرین قلم مو را روی بوم کشید...

امروز فرصتی برای چنین آرامشی به منظور خلق یک اثر هنری ماندگار، در ذهن اکثر مردم به وقت تلف کردن می‌ماند. همه گمان می‌کنند بهترین آهنگ‌ساز لابد کسی باشد که حداقل سی کار مختلف را در سال گذشته ارائه داده است و چنین فردی لزوماً نمی‌تواند آن قدر وقت داشته باشد که در کنار مغازه‌ها وقتش را صرف کند. امروز مسابقه می‌گذارند تا فردی را بیابند که در سال گذشته بیشترین تعداد رمان را نوشته است و او را به عنوان پرکارترین نویسنده معرفی می‌کنند. چنین شخصی مسلماً نمی‌تواند آن قدر وقت بیهوده داشته باشد تا فرزندش را بی چشمداشت امتیاز و ارتقا و ترفیع روی تاب هل بدهد. امروز ریاضی‌دان‌های ما آن قدر فرم عضویت در انجمن نخبگان، فرم استفاده از طرح پژوه، فرم داوری فلان رساله و نامه نقد بهمان مقاله را روی میز خود دارند که به نظر نمی‌رسد بازه‌ای را در این میان برای انجام بازی گلف پیدا کنند و به نظر نمی‌رسد اگر ناپرهیزی کنند و وقتی را برای تفریح بگذارند ذهنشان آن قدر آسوده باشد که بتوانند ایده‌ای خلاق را بروز دهند. ایشان بی شک برای عقب نماندن از قافله بی لگام پژوهش نمی‌توانند خاطره‌ای تأثیرگذار از خود بر جای بگذارند تا اگر روزی دانشجویی خواست راه رسیدن به قله را بیابد آن را بازسازی کند.

امروز آهنگ‌سازان باید پی‌درپی بسازند نه برای ماندگاری بلکه برای آن که احتمال ساختن کار خوب را بالا ببرند؛ و مردم باید پی‌درپی موسیقی بشنوند نه برای کسب لذت بلکه برای آن که وقتی صحبت از شنیده‌ها می‌شود آن‌ها هم حرفی برای گفتن داشته باشند. زمانی بود که در فقر مقاله به سر می‌بردیم. نه چیزی برای ارائه دادن داشتیم و نه به لقمه نوشته‌های بزرگان دسترسی داشتیم؛ سفره پژوهش ما خالی از نان علم بود. وقتی در یک کنفرانس بین‌المللی شرکت می‌کردیم چشممان به گفته‌های این و آن بود تا اگر ایده‌ای افتاد بگیریم و آن را دستمایه‌ای کنیم برای انجام کاری یک ساله. ما آن روزها بر لبه بام دانش دست و پا می‌زدیم تا نیفتیم.

اوضاع عوض شد. خرد و کلان پی‌درپی نوشتیم تا بر بام بمانیم غافل از آن که ممکن است این سیل سیاه، نوشته‌های ما را چنان نحیف کند که از دیگر سوی بام به زمین بیفتیم. ما آن روزها، شاید یکی دو سال پیش، بین دو سوی مختلف بام حیران بودیم؛ این

به بهانه پنجمین سمینار جبر جابه‌جایی و مباحث مرتبط

۲۳ چالش ریاضی

با پایان یافتن قرن بیستم و ورود به هزاره جدید و هم‌چنین پیشرفت‌های چشمگیر علوم و مشخص شدن مرزهای جدیدی از دانش، لزوم توجه ریاضی‌دانان به چالش‌های نوین ریاضی و بازتعریف حوزه‌های موردنظر خود برای تحقیق و مطالعه، ضروری به نظر می‌رسد. در سال ۲۰۰۷ میلادی، بنجامین مان (B. Mann) با همکاری جمعی از ریاضی‌دانان، نسبت به تعریف ۲۳ چالش ریاضی اقدام نمود که با توجه به طیف گسترده حوزه‌های معرفی شده، مورد توجه مجامع دانشگاهی برای جهت‌گیری و مشخص نمودن حوزه‌های تحقیق قرار گرفت.

مان مدرک دکترای ریاضی خود را از دانشگاه استنفورد دریافت نموده و با دانشگاه‌های مختلف آمریکا مانند هاروارد، نیو مکزیکو و ... همکاری داشته است. ایشان در حال حاضر در مرکز تحقیقات پیشرفته وزارت دفاع آمریکا (DARPA)^۱، به عنوان مدیر بخش ریاضی مشغول به فعالیت می‌باشد. لازم به ذکر است، وزارت دفاع آمریکا برای هر گونه پیشرفتی در حل چالش‌های فوق‌الذکر جوایز نقدی نیز تعیین نموده است.

در این نوشتار - با توجه به گستردگی موضوعی چالش‌های مطرح شده - سعی شده است که به صورت اجمالی به شرح مختصر این موارد پرداخته شود.

۱- ریاضیات مغز: بسط یک نظریه ریاضی برای ساختن مدلی کارکردی از مغز انسان که به لحاظ ریاضی سازگار بوده و نسبت به مدل‌هایی که منحصرأز بیولوژی الهام گرفته‌اند، امکان پیش‌بینی بهتری داشته باشد.

۲- دینامیک شبکه‌ها: توسعه ریاضیات بعدبالا، مورد نیاز برای ساختن مدل‌هایی دقیق و پیش‌بینی رفتار شبکه‌های توزیع شده در مقیاس بزرگ که در طول زمان تحول می‌یابند و در مخابرات، بیولوژی و علوم ظاهر می‌شوند.

۳- مهار کردن تصادفی بودن در طبیعت: توسعه روش‌هایی که سرسختی محیط‌های تصادفی را به صورت پایدار تحت کنترل درآورند.

۴- سیالات در قرن ۲۱: دینامیک سیالات کلاسیک و معادله Navier - Stocks به‌طور فوق‌العاده‌ای در درک و توصیف کمی امواج ضربه‌ای، توربولانس و سولیتون موفق بوده‌اند. اما روش‌های جدیدی برای پرداختن و توصیف سیالات پیچیده مانند فوم‌ها، سیالات معلق، ژل‌ها و کریستال‌های مایع مورد نیاز می‌باشند.

۵. نظریه میدان کوانتومی بیولوژیکی: روش‌های آماری و کوانتومی در مدل‌سازی مفهوم «تحول ویروس» موفقیت‌های

^۱ مؤسسه مرکز تحقیقات دفاعی آمریکا وابسته به وزارت دفاع آمریکا بوده و در سال ۱۹۵۸ میلادی تاسیس شده است. این مؤسسه مسؤلیت توسعه و گسترش تکنولوژی‌های جدید جهت استفاده در علوم نظامی را بر عهده دارد. مؤسسه DARPA بالغ بر ۱۵۰ عضو متخصص دارد. این مرکز همکاری‌های گسترده‌ای با سایر مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌های آمریکا مانند MIT، NASA، هاروارد و ... داشته و یکی از اصلی‌ترین سیاست‌گذاران حوزه‌های تحقیقاتی و تکنولوژیکی در آمریکا می‌باشد.

جای خوشوقتی بسیار است که پس از حدود دو دهه زحمات استادان جبر جابه‌جایی، این شاخه از جبر در ایران به یکی از شاخه‌های پر بار و فعال در سطح کشور و، با کمی احتیاط و تواضع، در سطح جهانی تبدیل شده است. طبیعی است که این رشد موجد ارتقای رفتارهای اجتماعی فعالان جبر جابه‌جایی در ارتباط با برگزاری سمینارها گردد. اجازه می‌خواهم به برخی موارد نه چندان مثبت و نه خیلی منفی اشاره کنم تا تصحیح آن‌ها برای نسل بعد، که قطعاً مجهز به دانش قوی‌تری است، آموزه‌ای باشد تا سمینارهای بعدی را سالم‌تر هدایت نماید.

مشاهده می‌شود که برخی از جبر جابه‌جایی کاران که هدایت‌گر دانشجوی دکتری نیز هستند، بالاخره برای اولین بار پس از دو دهه که از فعالیت این شاخه در داخل مرزهای کشورشان سپری شده به‌عنوان سخنران ثبت‌نام می‌کنند، که جای تحسین دارد، ولی باز هم نمی‌توانند شرکت نمایند.

به نظر می‌رسد سمینار جبر جابه‌جایی موقعیت مناسبی برای قدردانی از پیشکسوتان جبر جابه‌جایی باشد. البته موجب مباهات است که در این مجمع علمی از پیشکسوتان مباحث مرتبط به جبر ناجابه‌جایی نیز قدردانی می‌شود. اما اطمینان ندارم اعضای این محفل، حتی به بهانه نکوداشت بزرگوارانی که دیسپلین آنان محور اصلی رشد خود و دانشجویان ایشان قلمداد می‌شود، از تعطیل شدن چندین جلسه سخنرانی سمینار، نه با مرور آثار تأثیرگذار ایشان بر جبر جابه‌جایی بلکه صرفاً با بیان احساسات با توسل به اشعار زیبا از شاعران مورد احترام، خشنود شده باشند.

نکته بالا خاطره دیگری را در من زنده کرد که بی‌ارتباط با این مطلب نیست. سال‌ها پیش، در یکی از سمینارهای سالیانه جبر در یکی از دانشگاه‌های غرب کشور شرکت داشتم. بعد از ظهر یک روز، از این سمینار دو روزه، به طور ناگهانی اعلام شد که «استاد ...» هم‌اکنون از راه رسیده‌اند و در سالن بزرگ دانشکده راجع به ... سخنرانی خواهند داشت. برگزارکنندگان، برای اثبات احترامشان به استاد بزرگوار و نیز برای کمک به شرکت‌کنندگان جهت استفاده از سخنرانی، کلیه سخنرانی‌های بعد از ظهر آن روز را دو ساعت به تعویق انداختند. وقتی تمام جلسات را تعطیل شده یافتیم به ناچار در جلسه سخنرانی شرکت کردم. در تمام مدتی که در آن جلسه نشسته بودم این سؤال در ذهنم می‌چرخید که آیا سخنران از حدود دو بیست نفر حضار به خاطر برهم زدن نظم جلسات سمینار عذر خواهد خواست؟ بیهوده منتظر بودم. زیرا به نظر می‌رسید از دید سخنران این موضوع به وی مربوط نیست بلکه این مطلب مشکل برگزارکنندگان است که ترجیح داده‌اند برای به دست آوردن دل استادشان تمام شرکت‌کنندگان را و مهم‌تر از آن، برنامه اعلام شده از چند ماه پیش سمینار را به هیچ‌انگارند.

محمدتقی دیبائی

دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر دانشگاه تربیت معلم

- ۱۵- هندسه فضای ژنوم: چه تصویری از مفهوم فاصله برای ترکیب نمودن ابزارهای بیولوژیکی مورد نیاز است.
- ۱۶- اصل کنش و تقارن برای بیولوژی چیست؟: توسعه درک ما از اصول کنش و تقارن‌ها در بیولوژی در امتداد خطوط ترمودینامیک کلاسیک، به نحوی که مفاهیم مهم بیولوژیکی مانند قدرتمندی، تکامل، پیمانه‌پذیری و تغییرپذیری را در برگیرد.
- ۱۷- هندسه لنگ لندنز (Langlands) و فیزیک کوانتوم: چگونه برنامه لنگ لندنز که خاستگاه آن در نظریه اعداد و نظریه نمایش است، می‌تواند تقارن‌های بنیادی فیزیک را توصیف کند و برعکس.
- ۱۸- برنامه لنگ لندنز^۲ حسابی، توپولوژی و هندسه: نقش نظریه هموتوپیک در برنامه‌های لنگ لندنز کلاسیک، هندسی و کوانتومی چیست؟
- ۱۹- حدسیه ریمان (Riemann): ریمان در حدود سال ۱۸۵۹، حدس زد که همه صفرهای نابديهی تابع زتا دارای قسمت حقیقی $\sigma = 1/2$ اند. در سال ۱۹۱۴، هاردی (۱۹۴۷ - ۱۸۷۷) موفق به اثبات این مطلب شد که زتای s ، بی‌نهایت صفر با $\sigma = 1/2$ دارد ولی حدس اولیه ریمان، گرچه اکنون بیش از ۱۵۰ سال سابقه دارد، هنوز حل نشده است. هیلبرت تعیین درستی یا نادرستی حدس ریمان را به عنوان یکی از ۲۳ مسأله مشهور پاریس خود برگزید. حل این مسأله می‌تواند به عنوان یک هدف اصلی در نظریه اعداد باشد.
- ۲۰- محاسبات در مقیاس: چگونه می‌توانیم مجانب‌ها را برای جهانی با درجه آزادی بسیار بالا بسط و گسترش دهیم.
- ۲۱- حدسیه هاج: حدس هاج یکی از مسائل حل نشده در هندسه جبری است. این حدس بیان می‌کند که روی یک وارینه تصویری ناکین، هر رده هاج یک ترکیب خطی گویا از رده‌های دوره‌های جبری است. حدس هاج در هندسه جبری به عنوان استعاره برای تبدیل محاسبات متعالی به محاسبات جبری است.
- ۲۲- حدسیه هموار پوانکاره در بعد چهارم: حدس پوانکاره - هر منیفولد سه بعدی همبند ساده بسته با یک کره سه بعدی هم‌مورف است. - در بعد چهارم، چه تبعاتی برای فضا، زمان و کیهان‌شناسی دارد؟ و آیا ممکن است جواب، رمز انرژی‌های سیاه را باز کند؟
- ۲۳- قوانین بنیادی ریاضی در بیولوژی چیست؟: در ۱۰۰ سال آینده سؤال تیترا (Tether) در مقابل ما و در مرکز توجه قرار خواهد گرفت. این چالش به این دلیل در انتهای فهرست فوق

^۲ برنامه لنگ لندنز مجموعه‌ای است از حدسیه‌های بسیار عمیق که هدفش بهم مرتبط ساختن مفاهیم ظاهراً نامرتبط در نظریه اعداد، هندسه جبری و فرم‌های اتومرفیک می‌باشد. این برنامه در دهه ۱۹۶۰ میلادی توسط رابرت لنگ لندنز صورت‌بندی گردید و روابط عمیق و حیرت‌انگیزی را بین حوزه‌های مختلف ریاضیات بیان می‌کند و تاکنون تأثیرات مهمی بر پیشرفت نظریه اعداد داشته است.

- بزرگی داشته‌اند. آیا چنین تکنیک‌هایی می‌توانند برای مدل‌سازی سیستم‌های پیچیده‌تر، مانند باکتری‌ها مورد استفاده قرار گیرند؟ آیا این تکنیک‌ها می‌توانند برای کنترل تکامل پاتوژن‌ها مورد استفاده قرار گیرند؟
- ۶- محاسبات دوگانی: دوگانی در ریاضیات، ابزاری قوی برای درک مفاهیم نظری می‌باشد. آیا این مفهوم می‌تواند برای توسعه تکنیک‌های محاسباتی اصولی در حالتی که دوگانی و هندسه مبنای الگوریتم‌های جدید می‌باشند، مورد استفاده قرار گیرند؟ از روش محاسبات دوگانی در نظریه ریمان و ایجاد ارتباط بین نیروهای الکترومغناطیسی و هسته‌ای استفاده می‌شود.
- ۷- استفاده از اصل «تیغ اوکامی» در بسیاری از ابعاد: ویلیام اوکام، فیلسوف انگلیسی قرن چهاردهم میلادی است. وی معتقد بود برای بررسی پدیده‌ها، از تعداد متغیرهایی که تأثیر یکسانی بر رفتار یک پدیده دارند بایستی تا حد امکان کاست تا مدلی ساده‌تر برای بررسی پدیده به دست آورد. قاعده تیغ اوکامی می‌گوید «یکان‌های نشانه‌ای نالازم، نشانگر هیچ چیز نیستند» و یا به بیان دیگر «نباید بیش از حد ضرورت به تعداد موجودات افزود». حال با استفاده از اصل مذکور و با توجه به این که جمع‌آوری داده‌ها دائماً در حال افزایش است، آیا می‌توان از طریق پیدا نمودن کران‌های پایین برای تخمین پیچیدگی در سیستم‌ها، کار کمتر و نتیجه بیشتر به دست آورد؟
- ۸- فراتراز بهینه‌سازی محدب: آیا «جبر خطی» می‌تواند به صورتی نظام‌مند با «هندسه جبری» جایگزین گردد؟
- ۹- پی‌آمدهای فیزیکی اثبات «پرلمان» از قضیه هندسی‌سازی «تورستن» چیستند؟: آیا پیشرفت‌های نظری وسیع و عمیق که در درک هندسه فضای سه - بعدی صورت گرفته است می‌توانند برای طراحی ساختارهای کلی تهیه مواد تازه مورد استفاده قرار گیرند؟
- ۱۰- اوریگامی الگوریتمی و بیولوژی: ساختن یک نظریه ریاضی قوی‌تر برای مفهوم غوطه‌وری صلب و ایزومتریک، به طوری که بتواند چشم‌اندازی برای مفهوم «تاشدگی پروتئین» فراهم نماید.
- ۱۱- نانو ساختارهای بهینه: بسط و گسترش ریاضیاتی جدید برای ساختن ساختارهای به طور سراسری متقارن و بهینه با پیروی از قواعد ساده و موضعی از طریق فرآیند خودسازی در مقیاس نانو.
- ۱۲- ریاضیات محاسبات کوانتومی، الگوریتم‌ها و محدودیت‌ها: در قرن گذشته، یاد گرفتیم که پدیده‌های کوانتومی چگونه جهان ما را شکل می‌دهند. در قرن کنونی نیاز داریم ابزارهای ریاضیاتی برای کنترل دنیای کوانتومی را توسعه دهیم.
- ۱۳- خلق یک نظریه بازی مقیاس‌پذیر: چه ریاضیات مقیاس‌پذیر جدیدی برای جایگزینی رهیافت سنتی معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی در بازی‌های دیفرانسیلی، مورد نیاز است؟
- ۱۴- نظریه اطلاعات برای تکامل ویروس

قرار گرفته است که پاسخ به آن بدون تردید نیازمند کشف ریاضیاتی است که برای پاسخ به برخی سوالات فوق به وجود آمده و گسترش خواهد یافت.

مراجع:

<http://compmath.worldpress.com/about/10-the-big-picture-darpas-23-challenge-questions/>

<http://www.math.utk.edu/~vasili/refs/darpa07.MathChallenges.html>

www.darpa.mil/dso/personnel/23-mathc_chall_b_mann.pdf

www.darpa.mil/dso/personnel/23-mathc_chall_b_mann.pdf

mann.pdf

نادر معتمدی مطلق

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

ویراستاری که مقاله های خود را چاپ می کرد، بازنشسته می شود

کویرین شیرمهیر

ویراستاری یک مجله فیزیک نظری که به دلیل استفاده فردی خود از آن - برای چاپ مقالات شخصی خویش - با انتقادهای روزافزونی مواجه شده، مجبور شده است در اوایل سال آینده میلادی به بازنشستگی زودتر از موعد تن دهد.

تنها در شماره دسامبر این مجله، از مجموع ۳۶ مقاله چاپ شده در مجله کی آس، سالیتونز اند فرکتالز (Chaos Solitons & Fractals) پنج مقاله به قلم سردبیر آن یعنی آقای النشایی نگاشته شده است. از ابتدای امسال تا کنون ۶۰ مقاله به قلم وی در این مجله به چاپ رسیده است. محمد النشایی که دانش آموخته مهندسی عمران می باشد، سعی دارد مفاهیم فیزیک ذرات را با نظریه آشوب درهم آمیزد. بسیاری از مقاله های وی بر گرد این محور می چرخد که خصوصیات فراکتال زمان - مکان می توانند ذرات بنیادین و ثابت های فیزیکی را تحت تاثیر خود قرار دهند.

بسیاری از دانشمندان که با مجله نیچر (Nature) ارتباط دارند بر این عقیده اند که بیشتر مقاله های النشایی به لحاظ محتوای علمی ضعیف هستند. پیتروویت (Peter Woit) ریاضی فیزیک دان از دانشگاه کلمبیا در نیویورک می گوید به ظن وی این موضوع کاملاً واضح است که یا مقاله های وی (النشایی) اساساً مورد داوری و بازخوانی برای چاپ قرار نمی گیرند و یا - درخوش بینانه ترین شکل آن - این بازبینی ها بسیار سراسری هستند. با این حال دلایل محکمی برای این که نظریات وی به کلیت این رشته علمی صدمه ای وارد کرده باشد وجود ندارد.

النشایی در قاهره به دنیا آمده است و اکنون نیمی از اوقات خود را در انگلستان و نیمی دیگر را در آلمان سپری می کند. وی این اتهام را که نظریاتش حاصل برداشت های سطحی وی در این رشته است رد می کند. النشایی، در ایمیلی که توسط پی. کوپر (P. Cooper) به عنوان سخنگوی هیات تحریریه مجله کی آس، سالیتونز اند فرکتالز امضا شده است، به مجله نیچر چنین می گوید: "مقاله های ما آن چنان که از یک مجله و ناشر مشهور بین المللی انتظار می رود، مورد بازخوانی قرار می گیرند".

انتشارات الزویر (Elsevier) که این مجله را چاپ می کند عضو "Committee on Publication Ethics" است. این کمیته بر این نکته تأکید دارد که ویراستاران خوب آن دسته از ویراستارانی هستند که با کار خویش تضمین می نمایند که تمامی گزارش ها و تحقیقات به چاپ رسیده، توسط داوران واجد شرایط مورد بازبینی قرار گرفته اند.

در ۲۵ نوامبر شیرا تاباچنیکف (Shira Tabachnikoff) مدیر دفتر ارتباطات صنفی الزویر در ایمیلی به مجله نیچر می نویسد: "بازنشسته شدن دکتر النشایی از سمت سردبیری مجله

میرزاخانی برنده جایزه

بهترین تز دکتری چهار سال اخیر امریکا

جایزه بنیاد بلومنتال برای پیشبرد تحقیقات در ریاضیات محض، به مریم میرزاخانی، به خاطر نوشتن تزی بسیار اصیل و فوق العاده خلاق در گردهمایی مشترک انجمن های ریاضی امریکا که از ۵ تا ۸ ژانویه ۲۰۰۹ در واشینگتن برگزار شد، اعطا گردید.

او در این کارش، مفاهیم و ابزارهایی از حوزه هایی گوناگون از ریاضیات یعنی هندسه هذلولوی، «روش های کلاسیک» فرم های اتومرفیک و کاهش همتافته را ترکیب می کند تا نتایجی درباره سه سوال متفاوت و مهم را به دست آورد. از جمله آن ها می توان ارائه یک فرمول بازگشتی برای حجم های ویل - پیترسون فضاهای مدولی رویه های ریمانی، تعیین مجانبی تعداد ژنودزیک های بسته ساده روی یک رویه هذلولوی بر حسب طول، اثباتی جدید از حدسیه ویتن (که قبلاً کنت سویچ برای اولین بار آن را ثابت کرده بود) و به دست آوردن یک فرمول بازگشتی (Korteweg-De Vries) KdV برای اعداد تقاطع روی فضاهای مدولی را نام برد.

مریم میرزاخانی دارنده مدال طلای المپیادهای بین المللی دانش آموزی ریاضی در سال های ۱۹۹۴ و ۱۹۹۵ بوده و دوره کارشناسی خود را در سال ۱۳۷۸ (۱۹۹۹) در دانشگاه شریف به اتمام رساند. وی در سال ۲۰۰۴ دوره دکتری را در دانشگاه هاروارد تحت راهنمایی کرتیس مک مولن، دارنده مدال فیلدز ۱۹۹۸، به اتمام رسانید. او عضو وابسته تحقیقاتی بنیاد کلی از ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۸ نیز بوده و هم اکنون استاد دانشگاه پرینستون می باشد. علایق تحقیقاتی وی نظریه تاپیک مولر، هندسه هذلولوی، نظریه ارگودیک و هندسه همتافته است.

بنیاد بلومنتال برای ارج نهادن به تلاش هایی که برای تحقیقات ریاضی و پیشبرد آن انجام می گیرد جایزه ای را تعیین کرده است که هر چهار سال یک بار به نویسنده بهترین تز دکتری ریاضی که در دانشگاه های امریکا نوشته شده است اعطا می گردد.

حسن حقیقی

دانشگاه صنعتی خواجه نصیر طوسی

مبنی بر این که اگر اشکودا به ارسال این گونه نامه‌های توهین آمیز ادامه دهد، مجله بر علیه وی اقامه دعوی خواهد نمود.

اشکودا هم‌چنین به این نکته اشاره می‌کند که جی‌هوان هی (Ji-Huan He) ویراستار منطقه‌ای مجله در چین و مهندس مکانیک و علوم کامپیوتر در دانشگاه دانگهوا به طور مکرر از کارهای انشایی به عنوان مرجع در مقالات خود استفاده می‌کند. مقاله‌ای از جی‌هوان هی در شماره اخیر این مجله موجود است که در آن ۱۴ بار از آثار خود و ۲ بار نیز از کارهای انشایی به عنوان مرجع استفاده نموده است. جی‌هوان هی، به عنوان عضو هیات تحریریه مجله "International Journal of Nonlinear Sciences and Numerical Simulation" در سرمقاله مجله در سال ۲۰۰۵ می‌نویسد: "نابغه‌هایی چون انیشتین و انشایی غالباً سؤالات خود را بدون لفافه و یا منظور خاصی از دیگران می‌پرسند. سؤالی که ممکن است پاسخ به پرسش‌هایی باشند که ما حتی فکر (یافتن) آن‌ها را نیز نمی‌کردیم."

تعداد معدودی از فیزیکدانان - با احتیاط بیه دست‌اول بودن نظریات انشایی اشاره می‌کنند. ورنر مارتینسن (Werner Martienssen) فیزیکدان بازنشسته از دانشگاه ولفگانگ گوتنه یکی از ویراستاران منطقه‌ای مجله کی‌آس، سالیونز اند فرکتالز در اروپا (با طعنه) می‌گوید: "آن‌ها (نظریات انشایی) حداقل کمی جالب هستند."

ماخذ:

Quirin Schiermeire, Self-publishing editor set to retire, Nature, Vol 456/27 November 2008

ترجمه: جواد یعقوبی درابی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد کرج

دانشجوی دکتری ادبیات انگلیسی دانشگاه پوترا - مالزی

مهدی سلیمی

دانشجوی دکتری ریاضی کاربردی دانشگاه پوترا - مالزی

★ ★ ★

دعوت به ارسال خبر

خبرنامه انجمن ریاضی ایران از کلیه اعضای انجمن (به‌ویژه نمایندگان محترم انجمن در دانشگاه‌ها) صمیمانه دعوت می‌کند که با ارسال اخبار (ترجیحاً الکترونیکی)، مقالات، جملات کوتاه (ترجمه یا تألیف)، گزارش همایش‌ها، نکات خواندنی، دیدگاه‌ها، آگهی‌ها و ... به نشانی انجمن ریاضی ایران (همراه با نشانی کامل و تلفن تماس) به اعتلای اطلاعات جامعه ریاضی کشور کمک کنند.

اخبار و مقالات ارسالی پس از تصویب، همراه با نام نویسنده در خبرنامه درج خواهد شد.

هیأت تحریریه خبرنامه انجمن ریاضی ایران

کی‌آس، سالیونز اند فرکتالز در اولین شماره سال ۲۰۰۹ به اطلاع خوانندگان خواهد رسید. الزویر و دکتر انشایی مدتی است جزئیات موضوع بازنشستگی وی و تمهیدات لازم برای انجام کارهای مربوط به مقالات در دست بررسی مجله را مورد بحث قرار داده‌اند.

تا با چنین کف درایمیل دیگری نوشته است: (ما) به این اصل که می‌بایست در مورد رعایت استانداردها در روند ویراستاری و بازبینی مقالات از ویراستاران خویش حمایت نماییم، بسیار پایبند هستیم. گاهی اوقات شاید در مورد موضوع و یا زمینه‌ای علمی بحث‌هایی حتی در مورد تصمیمات ویراستاران داشته باشیم که این موضوع بخشی طبیعی از روند چاپ مطالب علمی است.

انشایی از پیشینه مقالات چاپ شده در مجله با این جملات دفاع می‌نماید: "تأکید اصلی ما بر محتوای علمی و دست‌اول بودن مقالات است و در مورد افراد مشهور و یا ارتباط با نام‌های پرآوازه تأکید کمتری داریم." در لیستی در وب سایت وی مثال‌هایی از عناوینی هم چون دارا بودن کرسی استادی در دانشگاه جیاتو تونگ شانگ‌های و دانشگاه دانگهوا به چشم می‌خورد. او به گفته خودش مشاور وزارت علوم و فناوری مصر و یکی از مشاورین اصلی وزارت علوم و فناوری عربستان سعودی است. درستی این اظهارات سوالی است که پس از تلاش‌های مکرر از سوی مجله نیچر همچنان بدون پاسخ مانده است. ولی طبق گفته والتر گراینر (Walter Greiner) یکی از مدیران اسبق انستیتوی فیزیک دانشگاه ولفگانگ گوتنه در فرانکفورت، انشایی - آن چنان که در وب سایت خود ادعا می‌نماید - عضو برجسته این انستیتو نمی‌باشد. گراینر همچنین می‌گوید که انشایی به درخواست‌های وی برای حذف کردن نامش از لیست اعضای افتخاری هیات داوران مجله توجهی نکرده است. کویر از قول انشایی گفته است که پذیرش چنین درخواست‌هایی "پسندیده" نیست. انشایی مجله کی‌آس، سالیونز اند فرکتالز را در سال ۱۹۹۱ پایه‌گذاری نمود. هزینه‌های این مجله بالغ بر ۴۵۲۰ دلار در سال می‌گردد و معمولاً به همراه مجموعه مجلات الزویر عرضه می‌گردد. به همین دلیل بیشتر سازمان‌های تحقیقاتی بزرگ به آن دسترسی الکترونیکی دارند.

در سال ۲۰۰۷ مجله به طور نسبی دارای ضریب تأثیر بالایی به میزان ۳/۲۵ بوده است. ولی آن چنان که زوران اشکودا (Zoran Škoda) فیزیک‌دان نظری از انستیتو رودر بوشکویچ (Ruder Bošković) در زاگرب کرواسی اظهار می‌دارد: "این موضوع به دلیل تعداد زیاد ارجاع مقالات چاپ شده در مجله به خود آن است. از ۳۱ مقاله موجود در آخرین شماره این مجله که نویسندگانی به جز انشایی دارند حداقل ۱۱ مقاله در ارتباط با نظریه‌های وی هستند و کارهای او ماخذ ۵۸ ارجاع علمی در این مقالات هستند."

اشکودا در ماه می، نامه‌ای به هیات تحریریه مجله فرستاد و از آن‌ها پرسید که آیا با عملکرد انشایی به عنوان ویراستار آن مجله موافق هستند. وی می‌گوید که در پاسخ، من و مسؤل انستیتویی که در آن کار می‌کنم، نامه‌ای با امضای پی. گرین (P. Green) که خود را مشاور حقوقی هیات تحریریه معرفی کرد دریافت کردیم

آمار ارجاعات

«آمار ارجاعات» عنوان گزارشی است که توسط اتحادیه بین‌المللی ریاضیات در سال ۲۰۰۸ منتشر شد. چکیده این گزارش در شماره پیشین خبرنامه درج شده است. در این شماره، قسمت دوم گزارش و در شماره بعد، قسمت پایانی آن چاپ خواهد شد. این قسمت و قسمت بعد توسط شیرین گلچی برای مجله «اندیشه آماری» ترجمه شده است. از خانم گلچی و دست‌اندرکاران مجله اندیشه آماری که این ترجمه را در اختیار خبرنامه قرار داده‌اند، تشکر می‌شود.

مقدمه

پژوهش علمی از اهمیت زیادی برخوردار است. پژوهش اساس پیشرفت در دنیای مدرن است و امید حل مشکلات به نظر لاینحلی را که بشر با آن‌ها روبه‌روست، از محیط زیست تا جوامع در حال گسترش، فراهم می‌کند. به همین دلیل دولت‌ها و مؤسسات در سراسر جهان از پژوهش علمی حمایت مالی قابل توجهی به عمل می‌آورند. طبیعتاً آن‌ها می‌خواهند بدانند که پولشان هوشمندانه سرمایه‌گذاری می‌شود؛ می‌خواهند کیفیت پژوهشی را که برای آن هزینه می‌کنند ارزیابی کنند تا تصمیمات آگاهانه‌ای در مورد سرمایه‌گذاری‌های بعدی اتخاذ نمایند.

این امر امری تازه نیست: پژوهش سال‌های زیادی است که مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. آنچه تازه است این تصور است که ارزیابی باید «ساده و عینی» باشد و اینکه چنین ارزیابی‌هایی می‌توانند با تکیه بر متریک (آماره‌های) به دست آمده از داده‌های ارجاع به جای استفاده از تنوعی از روش‌ها، شامل قضاوت‌هایی که خود دانشمندان انجام می‌دهند، حاصل شود. بند بعد که از یک گزارش جدید انتخاب شده این نظریه را کاملاً اظهار می‌دارد:

قصد دولت این است که روش کنونی برای تعیین کیفیت پژوهش دانشگاهی روش ارزیابی پژوهش انگلستان^۳ باید پس از کامل شدن چرخه بعدی در سال ۲۰۰۸ جایگزین گردد. تمرکز سیستم جدید، متریک‌ها به جای داوران توسط همکاران خواهد بود و انتظار می‌رود بیلبیومتریک‌ها با استفاده از تعداد مقالات مجلات و ارجاعات آن‌ها شاخص کیفیت مرکزی در این سیستم باشند. Evidence Report 2007, p.3

افرادی که برای این عینیت ساده بحث می‌کنند، باور دارند که پژوهش خیلی مهم‌تر از آن است که بر داوران شخصی تکیه شود. آن‌ها باور دارند که متریک‌های مبتنی بر ارجاعات، فرایند رتبه‌بندی را شفاف می‌سازند و ابهامات اصلی سایر آشکال ارزیابی را حذف می‌کنند. همچنین باور دارند که متریک‌هایی که با

^۳The UK Research Assessment Exercise (RAE)

دقت انتخاب شوند مستقل و فارغ از ارزیابی‌اند. آنها بیش از همه اعتقاد دارند که چنین متریک‌هایی امکان مقایسه‌ی کلیمه‌ی اجزای پژوهش (مجلات، مقالات، افراد، برنامه‌ها و حتی نظام‌ها) را به صورت ساده و مثر، بدون استفاده از داوری توسط همکاران فراهم می‌کنند.

اما صحت این اعتقاد به دقت، استقلال و سودمند بودن متریک‌ها اثبات نشده است.

- اولاً، دقت این متریک‌ها موهومی است. این یک مثل متعارف است که آمار در صورتی که به شکل نامناسب مورد استفاده قرار بگیرد می‌تواند دروغ بگوید. سؤاستفاده از آمار ارجاعات امری شایع و فاحش است. علی‌رغم تلاش‌های مکرر برای اخطار علیه چنین سؤاستفاده‌هایی (به‌عنوان مثال استفاده غلط از ضریب تأثیر)، دولت‌ها، مؤسسات و خود دانشمندان به نتیجه‌گیری‌های غیر قابل توجهی و حتی غلط از کاربرد نادرست آمار ارجاعات ادامه می‌دهند.

- ثانیاً، تکیه کامل بر متریک‌های مبتنی بر ارجاعات نوعی داوری را جایگزین نوع دیگری می‌کند. به جای داوری شخصی توسط همکاران، تفسیر شخصی از مفهوم ارجاع صورت می‌گیرد. کسانی که تکیه صرف بر متریک‌های مبتنی بر ارجاعات را ترویج می‌کنند، تلویحاً فرض می‌کنند که هر ارجاع معنی یکسانی در مورد پژوهش مرجع می‌دهد (تأثیر آن). این فرضیه اثبات نشده و احتمالاً نادرست است.

- ثالثاً، با این که آمار برای درک دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم ارزشمند است، تنها درکی جزئی از آن فراهم می‌کند. در دنیای امروز گاهی دفاع از این باور ابهام آمیز که اندازه‌گیری‌های عددی برتر از انواع دیگر ادراک است، رایج می‌باشد. کسانی که استفاده از آمار ارجاعات را به عنوان جایگزینی بر ادراک کامل تر ترویج می‌کنند، تلویحاً چنین باوری دارند. ما نه تنها باید آمار را به درستی مورد استفاده قرار دهیم بلکه نیازمندیم آن را هوشمندانه به کار ببریم.

ما بحثی با تلاش برای ارزیابی پژوهش نداریم اما در عوض در ارتباط با این تقاضا که ارزیابی باید به‌طور عمده بر متریک‌های ساده و عینی مبتنی بر ارجاعات تکیه داشته باشد بحث می‌کنیم. این تقاضا اغلب به صورت نیاز ب رای اعدادی که به سادگی قابل محاسبه باشند، برای رتبه‌بندی نشریات، افراد یا برنامه‌ها تفسیر می‌شود. پژوهش معمولاً اهداف متعددی شامل اهداف کوتاه مدت و بلند مدت دارد، لذا منطقی است که ارزش آن باید توسط معیارهای متعددی داوری شود. ریاضیدانان می‌دانند که اشیاء زیادی، حقیقی یا موهومی وجود دارند که به راحتی نمی‌توان آن‌ها را به صورتی که هر دو شیء قابل مقایسه باشند مرتب کرد. مقایسه اغلب نیازمند تحلیل‌های پیچیده‌تر است و گاهی انسان را مردد باقی می‌گذارد که کدام شیء «بهتر» است. گاهی جواب صحیح به این سؤال این است که «بستگی دارد!» پیشنهادهای زیادی در ارتباط با استفاده از روش‌های متعدد برای ارزیابی پژوهش ارائه شده است (برای

اما نه ساده‌تر از آن. این توصیه، از یکی از دانشمندان سرآمد جهان، به ویژه به هنگام ارزیابی پژوهش علمی، شایان توجه است.

رتبه‌بندی مجلات: ضریب تأثیر

ضریب تأثیر در دهه ۱۹۶۰ به عنوان روشی برای سنجش ارزش مجلات توسط محاسبه میانگین تعداد ارجاعات هر مقاله طی یک دوره زمانی مشخص به وجود آمد [گارفلد^۸ ۲۰۰۵]. این میانگین از داده‌هایی که توسط Thompson Scientific (قبلاً با نام مؤسسه اطلاعات علمی^۹ خوانده می‌شد)، که گزارش ارجاعات مجلات را منتشر می‌کند محاسبه می‌شود.

Thompson Scientific هر ساله مراجع را از بیش از ۹۰۰۰ مجله استخراج می‌کند و اطلاعات در رابطه با هر مقاله و مراجع آن را به پایگاه داده خود اضافه می‌کند [THOMPSON:SELECTION]. با استفاده از آن اطلاعات می‌توان تعداد دفعاتی را که به یکمقاله به خصوص توسط مقالات بعدی که در مجموعه مجلات فهرست شده منتشر شده‌اند، ارجاع داده می‌شود، شمارش کرد. (خاطر نشان می‌کنیم که Thompson Scientific کمتر از نیمی از مجلات ریاضی پوشش داده شده توسط Mathematical Reviews و Zentralblatt، دو مجله بازبینی عمده در ریاضیات را فهرست می‌کند.)

برای یک مجله و یک سال به خصوص، ضریب تأثیر مجله توسط محاسبه میانگین تعداد ارجاعات به مقالات داخل مجله طی دو سال قبل از چاپ کلیه مقالات در سال مربوطه بدست می‌آید. (در مجموعه به خصوص از مجلات که توسط Thompson Scientific فهرست می‌شوند. اگر ضریب تأثیر مجله در ۲۰۰۷، ۱۰۵ باشد به این معنی است که به طور متوسط به مقالاتی که طی ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ منتشر شده‌اند، ۱۰۵ بار توسط مقالاتی که در مجموعه مجلات فهرست شده منتشر شده در ۲۰۰۷، ارجاع داده شده است.)

Thompson Scientific خود ضریب تأثیر را به عنوان عاملی در انتخاب مجلاتی که فهرست می‌کند مورد استفاده قرار می‌دهد. [THOMPSON:SELECTION] از طرف دیگر، Thompson استفاده کلی‌تر از ضریب تأثیر را برای مقایسه مجلات ترویج می‌کند.

«ضریب تأثیر به عنوان ابزاری برای مدیریت مجموعه مجلات کتابخانه، اطلاعاتی در مورد مجلاتی که هم اکنون در مجموعه‌اند و مجلاتی که برای استفاده تحت بررسی‌اند برای مسئول کتابخانه فراهم می‌کند. این داده‌ها باید با داده‌های هزینه و تیراژ ترکیب شوند تا تصمیمات معقولی در مورد خرید مجلات اتخاذ شود.» [THAMPSON:IMPACT FACTOR]

بسیاری از نویسندگان اشاره کرده‌اند که ارزش آکادمیک یکمجله نباید با استفاده از داده‌های ارجاعات به تنهایی مورد قضاوت قرار بگیرد و نویسندگان حاضر با آن عبقده موافقتند. علاوه بر آن

مثال [مارتین^۴ ۱۹۹۶] یا [کری^۵ - کاولینگ^۶ - تیلور^۷ ۲۰۰۷]. نشریات می‌توانند به طرق بسیاری و نه تنها توسط ارجاعات مورد داوری قرار بگیرند. معیارهای اعتبار از قبیل دعوت‌ها، عضویت در هیأت تحریریه‌ها و یادداشت‌ها اغلب کیفیت را می‌سنجند. در برخی نظام‌ها و برخی کشورها، کمک هزینه‌ها نقش مهمی دارند. همچنین داوری توسط همکاران مؤلفه مهمی در ارزیابی است (نباید داوری توسط همکاران را تنها به خاطر اینکه گاهی توسط اربیبی خدشه‌دار می‌شود کنار بگذاریم همانگونه که آمار ارجاعات را به خاطر استفاده‌های نادرست دور نمی‌ریزیم). این یک نمونه از طرق متعددی است که ارزیابی می‌تواند انجام شود. راه‌های بسیاری برای ارزیابی خوب وجود دارد، و اهمیت نسبی آن‌ها در نظام‌های مختلف متفاوت است. علی‌رغم این موضوع آماره‌های «عینی» مبتنی بر ارجاعات مکرراً روش ارجح برای ارزیابی‌اند. به نظر می‌رسد که فریبندگی یک فرایند ساده و اعداد ساده (ترجیحاً یک عدد) بر مفهوم متعارف و قضاوت درست غلبه می‌کند.

این گزارش توسط ریاضی‌دانان برای تفهیم استفاده‌های نادرست از آمار در ارزیابی پژوهش علمی نوشته شده است. البته این استفاده‌های غلط گاهی به سوی نظام ریاضیات معطوف‌اند و این خود یکی از دلایل اصلی نگرارش این گزارش است. فرهنگ خاص ارجاع در ریاضیات، با میزان کم ارجاع به مجلات، مقالات و نویسندگان، آن را به صورتی ویژه در برابر استفاده‌های نادرست از آمار ارجاعات آسیب پذیر می‌سازد. هر چند ما معتقدیم که کلیه دانشمندان و حتی عموم مردم باید نگران استفاده از روش‌های علمی معتبر برای ارزیابی پژوهش باشند.

در جامعه علمی برخی طی یک عکس‌العمل عیبجویانه به سوءاستفاده‌های گذشته، آمار ارجاعات را به کلی رد می‌کنند. اما این کار به معنای دور انداختن یک ابزار با ارزش است. آماره‌های مبتنی بر ارجاعات به شرطی که به شکل مناسب مورد استفاده قرار بگیرند، با احتیاط تفسیر شوند و تنها بخشی از فرایند ارزیابی را تشکیل دهند، می‌توانند در ارزیابی پژوهش نقش داشته باشند. ارجاعات در مورد مجلات، مقالات و افراد اطلاعاتی فراهم می‌کنند. ما نمی‌خواهیم این اطلاعات را پنهان کنیم بلکه می‌خواهیم آن را واضح‌تر سازیم.

هدف این گزارش همین است. در سه بخش اول راه‌های استفاده (و سوءاستفاده) از داده‌های ارجاع برای ارزیابی مجلات، مقالات و افراد توضیح داده شده است. در بخش بعد معانی متفاوت ارجاع و محدودیت‌های حاصل روی آماره‌های مبتنی بر ارجاعات مورد بحث قرار داده شده است. در بخش انتهایی در رابطه با استفاده هوشمندانه از آمار توصیه‌هایی ارائه گردیده و بر استفاده از آمار ارجاعات در ترکیب با دیگر روش‌های داوری حتی اگر از سادگی ارزیابی می‌کاهد، تأکید شده است.

آلبرت اینشتین می‌گوید: همه چیز باید تا حد امکان ساده شود؛

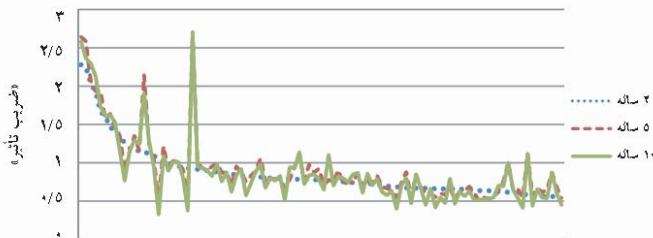
Martin^۴
Carey^۵
Cowling^۶
Taylor^۷

Garfield^۸

The Institute for Scientific Information^۹

می‌توان ضریب تأثیرها (یعنی میانگین ارجاعات هر مقاله) را برای مجموعه‌ای از صد مجله ریاضی که بیشترین ارجاعات را داشته‌اند با استفاده از دوره‌های دو، پنج و ده ساله محاسبه نمود. نمودار زیر نشان می‌دهد که ضریب تأثیرهای پنج و ده ساله در حالت کلی از ضریب تأثیر دو ساله تبعیت می‌کنند.

۱۰۰ مجله‌ی پرت‌ر ریاضیات

یک داده پرت بزرگ مجله‌ای است که در بخشی از این دوره‌ی زمانی مقاله‌ای منتشر نکرده است؛ داده‌های پرت کوچک‌تر مجلاتی هستند که نسبتاً تعداد کمتری از مقالات را در هر سال منتشر کرده‌اند. نمودار برای ضریب تأثیر چنین مجلاتی تنها یک تغییرپذیری نرمال را نشان می‌دهد. واضح است که تغییر در تعداد («سال‌های مورد نظر») برای محاسبه ضریب تأثیر، در تبه‌بندی مجلات تشنگ‌گذار است و موجب ایجاد تغییراتی در آن می‌شود، اما این تغییرات به جز برای مجلات کوچک که ضریب تأثیر آن‌ها نیز با تغییر («سال مرجع») تغییر می‌کند، نسبتاً کم است.

۳ - ضریب تأثیر به شکل قابل توجهی بین نظام‌ها متغیر است [امین-میب ۲۰۰۰]. بخشی از این اختلاف‌ها ریشه در نظریه ۲ دارد: اگر در برخی نظام‌ها تعداد زیادی از ارجاعات خارج از پنجره دو ساله رخ دهند، ضریب تأثیر مجلات خیلی کم خواهد بود. از طرف دیگر بخشی از اختلاف به سادگی به این صورت توضیح داده می‌شود که فرهنگ ارجاع از نظامی به نظام دیگر متفاوت است و دانشمندان با نرخ‌های متفاوت و به دلایل متفاوت به مقالات ارجاع می‌دهند (این دیدگاه بعداً با جزئیات بیشتر شرح داده می‌شود زیرا مفهوم ارجاعات از اهمیت بالایی برخوردار است). نتیجه اینکه به هیچ طریقه‌ی معنی‌داری نمی‌توان دو مجله را در دو نظام متفاوت با استفاده از ضریب تأثیر مقایسه کرد.

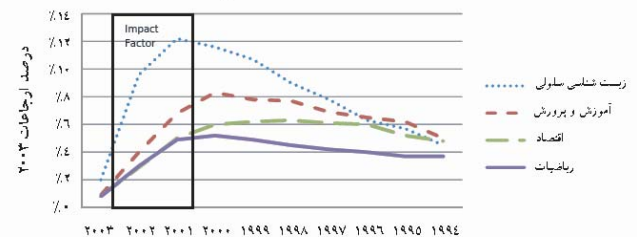
۴ - ضریب تأثیر می‌تواند از سالی به سال دیگر به شکل قابل توجهی تغییر کند و این تغییرات برای مجلات کوچک‌تر بیشتر است [میب ۲۰۰۰]. به عنوان مثال برای مجلاتی که کمتر از ۵۰ مقاله چاپ می‌کنند، میانگین تغییرات ضریب تأثیر از ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۳ تقریباً ۵۰ درصد بوده است. البته این امر دور از انتظار نیست زیرا اندازه نمونه برای مجلات کوچک، کم است. از طرف دیگر مجلات اغلب برای یک سال ثابت، بدون در نظر گرفتن تغییرات بیشتر برای مجلات کوچک، مقایسه می‌شوند.

دیدگاه کلی، ضریب تأثیر به خاطر دلایل دیگری نیز مورد انتقاد قرار گرفته است [سگلن^{۱۰}، امین^{۱۱} - میب^{۱۲} ۲۰۰۵]، مونسترسکی^{۱۳} ۲۰۰۵، [ایوینگ^{۱۴}، ادلر^{۱۵} ۲۰۰۷] و هال^{۱۶} ۲۰۰۷ را ببینید).

۱ - تعیین ضریب تأثیر به عنوان میانگین، درست نیست. زیرا بسیاری از مجلات قطعات خبری فرعی مانند نامه‌ها و editorial چاپ می‌کنند که به ندرت به آن‌ها ارجاع داده می‌شود. این اقدام در مخرج ضریب تأثیر به حساب آورده نمی‌شوند. از طرف دیگر هرچند نادر اما این اقدام گاهی مورد ارجاع واقع می‌شوند و این ارجاعات در صورت ضریب تأثیر به حساب آورده می‌شوند. لذا ضریب تأثیر کاملاً میانگین ارجاعات هر مقاله نیست. زمانی که مجلات تعداد زیادی از این قطعات خبری فرعی به چاپ می‌رسانند، این انحراف می‌تواند معنی‌دار شود. در بسیاری زمینه‌ها، شامل ریاضیات، این انحراف کمینه است.

۲ - دوره دو ساله مورد استفاده در تعریف ضریب تأثیر به منظور به روز ساختن آماره بوده است [گارفیلد ۲۰۰۵]. برای برخی رشته‌ها مانند علوم زیست پزشکی (biomedical) این تعریف مناسب است زیرا اغلب مقالات منتشر شده بیشتر ارجاعات خود را در زمان کوتاهی پس از انتشار دریافت می‌کنند. در دیگر رشته‌ها، مانند ریاضیات، بیشتر ارجاعات و رای این دوره دو ساله اتفاق می‌افتد. با آزمون کردن مجموعه‌ای از بیش از سه میلیون ارجاع در مجلات ریاضی (پایگاه داده ارجاعات نشریات ریاضی می‌توان دید که تقریباً ۹۰ درصد از ارجاعات به مجله خارج از این پنجره‌ی دو ساله قرار می‌گیرند. در نتیجه، ضریب تأثیر بر اساس تنها ۱۰ درصد از فرایند ارجاع به دست آمده و بخش بزرگی از ارجاعات را از دست می‌دهد.

منحنی‌های ارجاع

آیا آن فاصله دو ساله به معنای گمراه کننده بودن ضریب تأثیر است؟ برای مجلات ریاضی گواه روشنی وجود ندارد. Thompson Scientific ضریب تأثیرهای پنج ساله را محاسبه می‌کند و نشان می‌دهد که به خوبی با ضریب تأثیرهای دو ساله همبسته‌اند [گارفیلد ۱۹۹۸]. با استفاده از پایگاه داده ارجاعات نشریات ریاضی

- Seglen^{۱۰}
- Amine^{۱۱}
- Mabe^{۱۲}
- Monastresky^{۱۳}
- Ewing^{۱۴}
- Adler^{۱۵}
- Hall^{۱۶}

نیازمند احتیاط است. برای مثال ضریب تأثیر نمی‌تواند برای مقایسه‌ی مجلات بین نظام‌ها مورد استفاده قرار بگیرد و نوع مجلات هنگام استفاده از ضریب تأثیر برای رتبه‌بندی آن‌ها باید به دقت بررسی گردد. همچنین باید توجه زیادی به تغییرات سالیانه، به خصوص برای مجلات کوچک‌تر مبذول داشت و مستحضر بود که اختلاف‌های کوچک ممکن است پدیده‌هایی کاملاً تصادفی باشند. همچنین در نظر داشتن این امر که ضریب تأثیر ممکن است بازتاب دقیقی از دامنه‌ی کامل فرایند ارجاع نباشد (هم به خاطر فهرست نشدن مجلات و هم به خاطر کوتاه بودن دوره زمانی اهمیت بالایی برخوردار است. آماره‌های دیگر بر اساس دوره زمانی طولانی‌تر و تعداد مجلات بیشتر می‌توانند شاخص‌های بهتری از کیفیت باشند. نهایتاً می‌توان گفت که ارجاعات تنها یک راه برای داوری مجلات‌اند و باید توسط اطلاعات دیگر تکمیل گردند (پیام اصلی این گزارش).

مشابه این احتیاط‌ها در هر نوع رتبه‌بندی بر اساس آماره‌ها مورد نیاز است. رتبه‌بندی بیفکرانه مجلات مطابق ضریب تأثیر در یک سال به خصوص، استفاده‌ی نادرست از آمار است. Thompson Scientific به خاطر اعتبار خود این اظهارات را تصدیق می‌کند و به کسانی که ضریب تأثیر را برای این گونه امور مورد استفاده قرار می‌دهند اخطار می‌دهد:

«Thompson Scientific برای ارزیابی میزان سودمندی مجلات بر روی ضریب تأثیر به تنهایی تکیه نمی‌کند و دیگران نیز نباید چنین کنند. ضریب تأثیر نباید بدون توجه به پدیده‌های بسیاری که نرخ ارجاع را تحت تأثیر قرار می‌دهند از قبیل میانگین تعداد مراجع در متوسط مقالات، مورد استفاده قرار بگیرد. ضریب تأثیر باید به همراه داوری آگاهانه توسط همکاران به کار گرفته شود.»

[THOMPSON:IMPACT FACTOR]

اما متأسفانه این توصیه اغلب نادیده گرفته می‌شود.

رتبه‌بندی مقالات

ضریب تأثیر و آماره‌های مشابه مبتنی بر ارجاعات می‌توانند برای رتبه‌بندی مقالات مورد استفاده‌ی نادرست قرار بگیرند. اما سواستفاده‌های اساسی‌تر و پرضررتی مانند استفاده از ضریب تأثیر برای مقایسه‌ی تک‌تک مقالات، افراد، برنامه‌ها و حتی نظام‌ها وجود دارد. این مشکلی رو به گسترش است که در میان بسیاری ملت‌ها و نظام‌ها رواج یافته و با ارزیابی‌های ملی پژوهش‌ها خیر و خیم‌تر نیز شده است. این پدیده، به نوعی، جدید نیست. دانشمندان گاهی برای انجام داوری‌هایی در ارتباط با سابقه‌ی نشریات خوانده می‌شوند و نظراتی از قبیل «او مجله‌ی خوبی منتشر می‌کند» یا «اکثر مقالات او در مجلات سطح پایین است» شنیده می‌شود. اینها می‌توانند ارزیابی‌های معقولی باشند: کیفیت مجلاتی که یک دانشمند به طور کلی مقالات خود را در آنها به چاپ می‌رساند یکی از عوامل گوناگونی است که می‌توانند در ارزیابی همه‌جانبه‌ی پژوهش وی مورد استفاده قرار بگیرند. هر چند ضریب تأثیر تمایل

متوسط ارجاعات هر مقاله

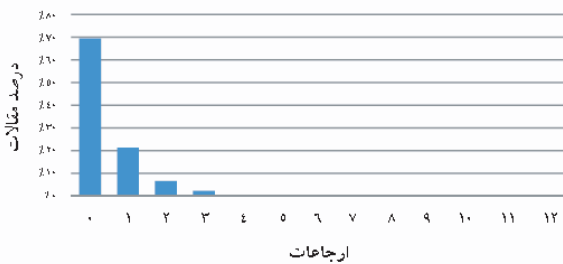
۵ - مجلاتی که به زبان‌های غیر از زبان انگلیسی منتشر می‌شوند، امکان دریافت ارجاع کمتری دارند، زیرا بخش بزرگی از جامعه علمی قادر به خواندن آن‌ها نیستند (یا نمی‌خوانند). همچنین به جز کیفیت مجله، نوع آن نیز ممکن است روی ضریب تأثیر اثر داشته باشد. برای مثال مجلاتی که مقالات تجدید نظر چاپ می‌کنند، اغلب ارجاعات بیشتری نسبت به دیگر مجلات دریافت می‌کنند که باعث می‌شود ضریب تأثیر بالاتر گاهی خیلی بالاتر داشته باشند [امین میب ۲۰۰۰].

۶ - مهم‌ترین انتقادی که به ضریب تأثیر وارد است این است که مفهوم آن به خوبی درک نشده است. زمانی که برای مقایسه دو مجله از ضریب تأثیر استفاده می‌شود مدلی برای بهتر بودن وجود ندارد که تعریف کند بهتر بودن به چه معنی است. تنها مدل موجود، مدلی است که از خود ضریب تأثیر مشتق می‌شود؛ ضریب تأثیر بزرگ‌تر به معنای مجله بهتر است. در الگوی کلاسیک آماری یک مدل تعریف می‌شود، فرضیات (بدون هیچ تفاوتی) فرموله می‌شوند، و سپس یک آماره ساخته می‌شود که بسته به مقدار آن فرض مورد نظر رد یا پذیرفته می‌شود. استخراج اطلاعات (یا در صورت امکان) مدل از خود داده‌ها یک رهیافت صحیح در تحلیل آماری است، اما در این حالت اطلاعات مشتق شده مشخص نمی‌باشد. چگونه ضریب تأثیر کیفیت را می‌سنجد؟ آیا ضریب تأثیر بهترین آماره برای سنجش کیفیت است؟ دقیقاً چه چیز را اندازه‌گیری می‌کند؟ (بحث بعدی ما در مورد مفهوم ارجاع در ارتباط با همین موضوع است). اطلاع بسیار ناچیزی در رابطه با مدلی برای کیفیت مجله و یا چگونگی ارتباط آن با ضریب تأثیر موجود است.

شش انتقاد وارد به ضریب تأثیر همگی معتبرند، اما این انتقادات تنها به این مفهوم‌اند که ضریب تأثیر کامل نیست، نه اینکه غیر قابل استفاده است. به عنوان مثال ضریب تأثیر می‌تواند به عنوان یک نقطه شروع در رتبه‌بندی مجلات در گروه‌ها به کار گرفته شود؛ یعنی ابتدا از ضریب تأثیر برای تعریف گروه‌ها استفاده شود و سپس معیار دیگری برای تصحیح رتبه‌بندی و معنی‌دار بودن گروه‌ها به کار گرفته شود. اما استفاده از ضریب تأثیر برای ارزیابی مجلات

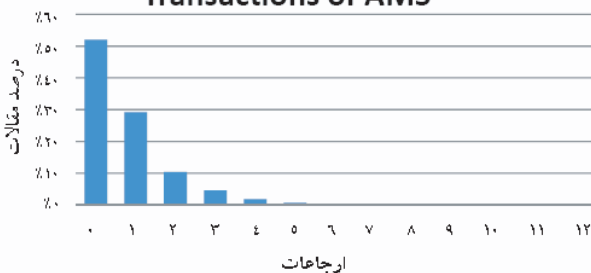
[۱۹۹۶]، [گارفیلد ۱۹۸۷]. نتایج این امر را با مثالی روشن می‌کنیم. توزیع مقالات در Mathematical Society of Proceedings طی دوره ۲۰۰۴-۲۰۰۲ در زیر دیده می‌شود. Proceedings مقالات کوتاه، معمولاً کوتاه‌تر از ده صفحه از نظر طول، به چاپ می‌رساند و در طول این دوره ۲۳۸۱ مقاله در حدود ۱۵۰۰۰ صفحه، منتشر کرده است. با استفاده از ۲۰۰۵ مجله در اطلاعات ارجاع Math Reviews، میانگین تعداد ارجاعات هر مقاله یعنی ضریب تأثیر، ۰/۴۳۴ است.

Proceedings of the AMS

Transactions of the American Mathematical Society مقالات بلندتر را چاپ می‌کند که معمولاً از نظر موضوع و محتوا نیز مهم‌ترند. طی همان دوره زمانی Transactions ۱۱۶۵ مقاله بیش از ۲۵۰۰۰ صفحه، با تعداد ارجاعات در دامنه ۰ تا ۱۲، منتشر ساخت. میانگین تعداد ارجاعات هر مقاله ۰/۸۴۶، در حدود دو برابر ضریب تأثیر Proceedings بود.

Transactions of AMS

حال دو ریاضی‌دان را در نظر بگیرید که یکی از آنها مقاله‌ای در Proceedings و دیگری در Transactions به چاپ می‌رساند. با استفاده از اقدامات مؤسسه‌ای مذکور ریاضی‌دان دوم با چاپ مقاله‌ای در مجله‌ای با ضریب تأثیر بزرگتر در واقع دو برابر بزرگتر از ریاضی‌دان اول مورد قضاوت قرار می‌گیرد. آیا این ارزیابی معتبر است؟ آیا مقالات Transactions دوبرابر مقالات Proceedings برتری دارند؟

زمانی که ادعا می‌کنیم یک مقاله در Transactions بهتر (از نظر ارجاعات) از یک مقاله در Proceedings است، لازم نیست در مورد میانگین‌ها سؤال کنیم، بلکه باید راجع به احتمال‌ها بپرسیم:

به نسبت دادن ویژگی‌های یک مجله به هر مقاله داخل آن (و هر نویسنده) را افزایش داده است.

Thompson Scientific تلویحاً این عمل را ترویج می‌کند:

«شاید مهم‌ترین و جدیدترین استفاده از ضریب تأثیر در فرایند ارزیابی آکادمیک باشد. ضریب تأثیر می‌تواند برای به دست آوردن یک تخمین ناخالص از اعتبار مجلاتی که افراد مقالات خود را در آنها به چاپ می‌رسانند مورد استفاده قرار بگیرد.» [THOMPSON:IMPACT FACTOR]

در اینجا چند مثال از تفاسیری که از توصیه بالا توسط ریاضیدانان سراسر جهان گزارش شده، ارائه شده است:

مثال ۱: دانشگاه من اخیراً یک طبقه‌بندی جدید از مجلات با استفاده از مجلات

Science Citation Index Core معرفی کرده است. مجلات تنها بر اساس ضریب تأثیر به سه گروه تقسیم شده‌اند. ۳۰ مجله در فهرست برتر موجود است که هیچ مجله‌ی ریاضی را شامل نمی‌شود. فهرست دوم شامل ۶۶۷ مجله است که ۲۱ مجله از این فهرست مجله‌ی ریاضی است. انتشار مقاله در مجلات فهرست اول حمایت دانشگاه از پژوهش را سه برابر و در مجلات فهرست دوم دو برابر می‌کند. انتشار مقاله در مجلات Science Citation Index Core ۱۵ نمره و در هر مجله‌ی پوشش داده شده توسط Thompson Scientific ۱۰ نمره پاداش دارد. ترفیع نیازمند حداقل ثابتی از نمرات است.

مثال ۲: در کشور من هیأت علمی دانشگاه با پست ثابت هر ۶ سال یک بار ارزیابی می‌شوند. ارزیابی‌های موفقیت آمیز مداوم کلید موفقیت آکادمیک است. علاوه بر CV مهم ترین عامل ارزیابی مربوط به رتبه‌بندی پنج مقاله‌ی منتشر شده است. در سال‌های اخیر در صورتی که مقالات در یک سوم برتر مجلات فهرست Thompson Scientific ظاهر شوند ۳ نمره، در دو سوم برتر مجلات ۲ نمره و در یک سوم آخر ۱ نمره به آن‌ها تعلق می‌گیرد این سه فهرست با استفاده از ضریب تأثیر به وجود آمده‌اند.

مثال ۳: در دپارتمان ما هر عضو هیأت علمی توسط فرمولی شامل تعداد مقالات معادل یک نویسنده^{۱۷} ضرب در ضریب تأثیر مجلاتی که در آن‌ها چاپ شده‌اند، ارزیابی می‌شوند. ترفیع‌ها و استخدام‌ها تا اندازه‌ای بر اساس این فرمول صورت می‌گیرند.

در این مثال‌ها و همچنین بسیاری گزارش‌های دیگر، به صورت مستقیم و غیر مستقیم ضریب تأثیر برای مقایسه مقالات به همراه نویسندگان آن‌ها استفاده می‌شود: ضریب تأثیر مجله A بزرگتر از مجله B است، پس مطمئناً مقاله داخل A برتر از مقاله داخل B و نویسنده A برتر از نویسنده B است. در برخی موارد این استدلال به رتبه‌بندی دپارتمان‌ها و حتی نظام‌ها تعمیم می‌یابد. از گذشته می‌دانیم که توزیع تعداد ارجاعات برای مقالات داخل یک مجله به شدت چوله است و تخمینی از قانون معروف توان^{۱۸} است [سگلن

^{۱۷} single-author-equivalent
^{۱۸} power law

زیرنظر حمید پزشکی

اخبار دانشگاه‌ها

دانشگاه شهید باهنر کرمان

- ۱- آقای دکتر محمدرضا مولایی به مرتبه استادی ارتقا یافتند.
- ۲- آقایان دکتر سیدناصر حسینی و دکتر عطاءاله عسکری همت به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.
- ۳- آقای علی پوراسماعیلی از اعضا هیأت علمی با سابقه و خدمتگزار بازنشست شده‌اند. و آقای دکتر حسین محبی به فرصت مطالعاتی در کشور استرالیا رفته‌اند.
- ۴- به مناسبت دهه ریاضیات مراسمی در تالار وحدت دانشگاه شهید باهنر کرمان با شرکت جمعی از استادان و حضور دانشجویان برگزار گردید.
- ۵- نشست صمیمی استادان و دانشجویان بخش ریاضی با حضور استادان پیشکسوت، آقایان دکتر اسلامی، دکتر جوادپور، دکتر رجبعلی پور، دکتر قزل‌ایاغ، دکتر محسنی مقدم، آقای ضیائی و آقای کامران در آمفی‌تئاتر بخش ریاضی برگزار گردید.
- ۶- اخیراً مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی مجوز دو گروه پژوهشی ریاضی محض و ریاضی کاربردی را کسب نموده است. این مرکز از مراکز پژوهشی فعال در زمینه ریاضی، آمار و کامپیوتر است. شایان ذکر است که این مرکز اقدام به راه‌اندازی نشریه تخصصی ریاضی با عنوان Journal of Mahani Mathematical Research Center نموده است. جهت اطلاعات بیشتر به سایت <http://mmrc.uk.ac.ir> مراجعه نمایید.

نصرت‌اله شجره‌پورصلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه علوم پایه دامغان

۱. آقایان دکتر مرتضی گرشاسبی و دکتر علی عباسی مولایی از مهرماه ۸۷ به عنوان اعضای جدید در گروه ریاضی کاربردی و آقای دکتر پیمان نیرومند در گروه ریاضی محض مشغول به همکاری شده‌اند. هم‌چنین خانم دکتر نرگس تولایی از اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی پس از اتمام دوره دکتری از مهرماه سال ۸۷ به گروه ریاضی محض این دانشکده بازگشته‌اند.
۲. آقای دکتر رضا قلی‌پور به عنوان مدیر گروه ریاضی کاربردی دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه علوم پایه دامغان انتخاب شدند.

غلامرضا عباس‌پور

نماینده انجمن در دانشگاه علوم پایه دامغان

احتمال اینکه اشتباه کنیم چقدر است؟ چقدر احتمال دارد که یک مقاله‌ی انتخاب شده به صورت تصادفی از Proceedings دارای تعداد ارجاعات حداقل به اندازه‌ی ارجاعات یک مقاله‌ی انتخاب شده به صورت تصادفی از Transactions باشد؟

با محاسبات مقدماتی پاسخ برابر ۶۲ درصد است. یعنی ۶۲ درصد اوقات اشتباه می‌کنیم و علی‌رغم این واقعیت که ضریب تأثیر Proceedings نصف ضریب تأثیر Transactions است، یک مقاله‌ی به تصادف انتخاب شده از Proceedings به خوبی (یا بهتر) از یک مقاله‌ی به تصادف انتخاب شده از Transactions است! لذا اغلب اوقات اشتباه قضاوت می‌کنیم. اکثر افراد این امر را تعجب‌آور می‌یابند، اما این امر نتیجه توزیع شدیداً چوله و پنجره محدود زمانی است که برای محاسبه‌ی ضریب تأثیر مورد استفاده قرار می‌گیرد (و دلیل درصد بالای مقالات با ارجاع صفر است)، می‌باشد. این امر ارزش تفکر دقیق آماری را به جای مشاهدات حسی نشان می‌دهد. این رفتار نوعی مجلات است و دلیل خاصی برای انتخاب این دو مجله وجود ندارد (برای مثال Journal of American Mathematical Society در طول همان دوره‌ی زمانی دارای ضریب تأثیر ۲/۶۳ یعنی ۶ برابر ضریب تأثیر Proceedings است. با این حال یک مقاله به تصادف انتخاب شده از Proceedings در ۳۲ درصد اوقات از نظر ارجاع حداقل به خوبی مقاله‌ای از Journal of American Mathematical Society است).

لذا در حالی که درست نیست بگوییم ضریب تأثیر اطلاعی درباره تک‌تک مقالات داخل یک مجله نمی‌دهد، می‌توان گفت این اطلاعات به شکل حیرت‌آوری مبهم‌اند و می‌توانند به شدت گمراه کننده باشند.

نتیجه می‌گیریم که نوع محاسبات انجام شده در سه مثال بالا - استفاده از ضریب تیر به عنوان شاخصی از تعداد واقعی ارجاعات هر مقاله - دارای اساس عقلایی ناچیزی است. ایراد اظهاراتی که بیش از نیمی از اوقات یا یک سوم اوقات نادرست می‌باشند، مطمئناً راه خوبی برای انجام ارزیابی نیست.

زمانی که در می‌یابیم که قرار دادن ضریب تأثیر برای تعداد ارجاعات مقالات بی‌معنی است، نتیجه می‌شود که استفاده از آن برای ارزیابی نویسندگان این مقالات، برنامه‌هایی که نویسندگان تحت آن عمل می‌کنند و مطمئناً نظام‌هایی که تابع آن‌ها هستند، نیز مفهومی ندارد. ضریب تأثیر و به طور کلی میانگین‌ها خام‌تر از آن هستند که بتوانند مقایسه‌های معقولی از این دست و بدون هیچ اطلاع دیگری انجام دهند.

البته رتبه‌بندی افراد، مشابه رتبه‌بندی مقالاتشان نیست. اما اگر بخواهیم مقالات یک فرد را تنها با استفاده از ارجاعات برای سنجش کیفیت هر مقاله، رتبه‌بندی کنیم، باید از شمارش ارجاعات هر مقاله شروع کنیم. ضریب تأثیر مجله‌ای که مقاله در آن ظاهر شده است، جایگزین قابل اطمینانی نمی‌باشد.

مترجم: شیرین گلچلی

دانشجوی کارشناسی ارشد آمار، پژوهشکده آمار

انجمن علمی دانشجویی ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان

- ۱- آقای دکتر علی غفاری از فروردین ماه ۸۷ به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.
- ۲- آقای دکتر رضا معمارباشی از آبان ماه ۸۷ به عنوان معاون آموزشی دانشکده علوم پایه منصوب شدند.
- ۳- آقای دکتر علی معدنشکاف از آذر ماه ۸۷ به عنوان مدیر گروه ریاضی انتخاب شدند.

علی معدنشکاف

نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه سمنان

حدود بیست سال از تأسیس انجمن علمی دانشجویی ریاضی در بخش ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان، توسط آقای دکتر محمدرضا مولائی، که در آن زمان دانشجوی دوره کارشناسی بوده‌اند و خاطرات زیادی از آن دوره دارند، می‌گذرد. این انجمن اولین انجمن تأسیس شده بعد از انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های کشور می‌باشد و تأسیس آن با سختگیری‌های زیادی روبرو بوده است. سرانجام انجمن با همت و تلاش آن عزیزان پایه‌گذاری شد و مدت‌ها نشریه‌ای دیواری و بعد دفترچه‌ای به نام عطف منتشر نمود. اساس نامه این نهاد صرفاً به کارهای علمی می‌پردازد و فعالیت غیر علمی ندارد. در هر دوره انتخاباتی، بسته به اعضای منتخب، فعالیت‌هایی در آن انجمن صورت می‌پذیرفت، گاهی اوقات حتی انجمن به فعالیت‌های ورزشی روی آورده است، تا دانشجویان جذب آن شوند ولی عمده‌تأ دانشجویان، متمایل به شرکت در این انجمن نبوده‌اند و خصوصاً دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی در این زمینه بسیار فراری بوده‌اند. خوشبختانه در سال‌های اخیر استقبال دانشجویان از انجمن علمی دانشجویان پررنگ شده است و با همت آقای دکتر حسین مومنائی به‌عنوان مشاور علمی انجمن دانشجویی ریاضی، فعال‌تر شده‌اند.

نصرت‌اله شجره پورصلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه تربیت معلم سبزوار

آقای دکتر غلامرضا مقدسی از مهرماه ۸۷ به سمت مدیر گروه ریاضی منسوب شدند.

مرضیه رشیدی

نماینده انجمن در دانشگاه تربیت معلم سبزوار

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

در مراسم نهمین جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر کشور در ۲۵ آذر ۸۷ از آقای دکتر سعید عباس‌بندی استاد گروه ریاضی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی به‌عنوان پژوهشگر شاخص گروه علوم پایه کشور تجلیل به عمل آمد و هم‌چنین در هفته پژوهش منتخب استان قزوین از ایشان به‌عنوان پژوهشگر برتر استان قزوین تقدیر به عمل آمد.

محمد جباری

نماینده انجمن در دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

دانشگاه تربیت معلم آذربایجان

- ۱- آقای دکتر سید محمود شیخ‌الاسلامی از اردیبهشت ماه به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند، و به‌عنوان پژوهشگر نمونه دانشگاه انتخاب شدند. و زمینه کار ایشان ترکیبیات می‌باشد.
- ۲- آقای دکتر قربانعلی حقیقت‌دوست از پانزده دی ماه به مدت دو سال به‌عنوان مدیر گروه ریاضی انتخاب شدند.
- ۳- آقای دکتر علیرضا غفاری حدیقه به مدت چهار سال به سمت مدیر برنامه، بودجه و تشکیلات دانشگاه منصوب شدند.
- ۴- آقای دکتر مجتبی رنجبر از بورس‌های دانشگاه همکاری خود را به‌صورت رسمی از دهم دی ماه با گروه ریاضی آغاز کردند. ایشان دوره دکتری را در دانشگاه صنعتی امیرکبیر تهران گذرانده‌اند.

ناصر آفازاده

نماینده انجمن در دانشگاه تربیت معلم آذربایجان

دانشگاه تبریز

- ۱- آقای دکتر محمدحسن فاروقی عضو هیأت علمی گروه ریاضی محض گرایش آنالیز به مرتبه استادی ارتقا یافتند.
- ۲- آقای دکتر صداقت شهمراد عضو هیأت علمی گروه ریاضی کاربردی گرایش حل عددی معادلات انتگرال به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.

فریبا بهرامی

نماینده انجمن در دانشگاه تبریز

احتمالاً هنوز هم فعال است). مراجعه نمایند و با جزئیات بیشتری، برنامه‌های موردعلاقه خود را پیگیری نمایند (www.icme11.org).

گزارش گردهمایی‌های برگزار شده

یازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی

(ICME-11)، ۶ تا ۱۳ جولای ۲۰۰۸، مونتری - مکزیک

زهرا گویا*

از برگزاری اولین کنگره در سال ۱۹۶۹ در لیون فرانسه (ICME-1) تا برگزاری یازدهمین کنگره در سال ۲۰۰۸ در مونتری مکزیک (ICME-11) ۳۹ سال می‌گذرد. جامعه ریاضی و آموزش ریاضی در این سال‌ها، فراز و نشیب‌های بسیاری را شاهد بوده است. به‌طور مشخص، اگر به مکان برگزاری کنگره‌های اول تا دهم توجه کنیم، نکته مهمی را مشاهده می‌نمایم:

ICME-1	لیون، فرانسه	۱۹۶۹
ICME-2	اکستر، انگلستان	۱۹۷۲
ICME-3	کارلزروهه، آلمان	۱۹۷۶
ICME-4	پرکلی، آمریکا	۱۹۸۰
ICME-5	آدلاید، استرالیا	۱۹۸۴
ICME-6	ایاصوفیه، مجارستان	۱۹۸۸
ICME-7	کیبک سیتی، کانادا	۱۹۹۲
ICME-8	سوتل، اسپانیا	۱۹۹۶
ICME-9	چیبا، ژاپن	۲۰۰۰
ICME-10	کپنهاگ، دانمارک	۲۰۰۴

یعنی این کنگره، شش بار در اروپا و چهار بار نیز در کشورهای توسعه یافته آمریکا، کانادا، استرالیا و ژاپن برگزار شده است. بدین سبب، برگزاری این کنگره در مکزیک اتفاق مهمی در تاریخ ریاضی و آموزش ریاضی جهان بوده و تلاش‌های بسیاری شده تا این اتفاق بیفتد. البته طبیعی است که به دلیل ناکافی بودن امکانات در کشورهای در حال توسعه، انتظار می‌رفت که برگزاری یک کنگره عظیم با جمعیتی بیش از ۲۰۰۰ نفر، با موانع و مشکلات قابل پیش‌بینی و در ضمن غیرمترقبه بسیاری همراه باشد. اما همه و به‌خصوص کشورهای آمریکای لاتین و سایر کشورهای نیمکره جنوبی، این اتفاق را به فال نیک گرفتند و تلاش زیادی نمودند تا با استفاده از زبان مشترک اسپانیایی اغلب آن کشورها (به جز برزیل)، پروژه‌های تحقیقی مشترک تعریف کنند و یافته‌های آن‌ها را در مکزیک ارائه دهند. شادی و شغفی که در شرکت‌کنندگان اسپانیایی زبان دیده می‌شد، مثال زدنی و به یادماندنی بود.

فهرست برنامه‌های ICME-11

کنگره‌های بین‌المللی آموزش ریاضی از تنوع چشم‌انگیزی برخوردارند و تقریباً برای تمام افراد متعلق به جامعه ریاضی و آموزش ریاضی - از هر طیفی که باشند - چیزی برای کسب کردن، لذت بردن، به چالش افتادن و تأمل کردن دارد. طبیعی است که این تنوع، کار برنامه‌ریزی چنین کنگره‌ای را سخت و پرچالش کند. کنگره یازدهم نیز از این قاعده مستثنی نبود و تنوع برنامه‌ها به اندازه‌ای بود که فرصت پرداختن به همه آن‌ها نیست. البته علاقه‌مندان می‌توانند در صورت تمایل، به سایت این کنگره (که

برنامه افتتاحیه

کنگره با برنامه افتتاحیه آغاز شد و در این برنامه، بعد از مراسم رسمی، اعطای جوایز ICMI در دستور کار بود که به شرح مختصر آن می‌پردازیم.

• جوایز ICMI

در سال ۲۰۰۰، کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی (ICMI)، که تحت نظارت اتحادیه بین‌المللی ریاضی (IMU) عمل می‌کند، تصمیم گرفت که به پاس خدمات ارزشمند و ماندگار دو انسان بسیار اثرگذار بر آموزش ریاضی جهان، دو جایزه به نام‌های ایشان تعریف کند، و در سال‌های فرد میلادی (هر دو سال یک بار)، به افراد منتخب اعطا گردد. یکی از این دو، فلیکس کلاین، اولین رئیس ICMI (از ۱۹۰۸ تا ۱۹۲۰) بود. این جایزه به کسانی تعلق خواهد گرفت که تحقیقات آموزش ریاضی آن‌ها، تأثیرات طولانی مدت داشته و به بازسازی و بهبود جامعه تحقیقی آموزش ریاضی منجر شده است. جایزه بعدی به نام هانس فرودنتال، ریاضی‌دان و آموزشگر معروف بود که کارهای تأسیسی بسیاری انجام داد که از آن جمله، می‌توان به راه‌اندازی یکی از معروف‌ترین مجله‌های آموزش ریاضی به نام Educational Studies in Mathematics اشاره نمود.

فرودنتال در واقع، مؤسس و برگزار کننده اولین کنگره آموزش ریاضی (ICME) در سال ۱۹۶۹ در لیون فرانسه بود و جایزه وی، به کسانی اعطا خواهد شد که دارای تحقیقاتی اصیل، ابتکاری و تأثیرگذار در آموزش ریاضی باشند. جهت بررسی افرادی که برای دریافت این دو جایزه پیشنهاد می‌شوند، کمیته‌ای شامل ۶ نفر به عنوان داور و به انتخاب رئیس ICMI تعیین می‌شوند. جالب است که این افراد، به جز رئیس آن، ناشناخته می‌مانند و تنها پس از پایان یک دوره ۸ ساله که قابل تجدیدنظر هم نیست، نامشان اعلام می‌گردد. از این عده، سه نفر در اولین کمیته به مدت ۴ سال عضو هستند و هر چهار سال یک بار، سه نفر در کمیته تغییر می‌کنند.

اولین برندگان جوایز ICMI در سال ۲۰۰۳، گای بوراسا (برنده مدال کلاین) و سیلیا هویلز (برنده مدال فرودنتال) بودند که در مراسم افتتاحیه ICME10 در کپنهاگ، این جوایز به آن‌ها اعطا شد (ر.ک. به مجله رشد آموزش ریاضی، شماره ۸۰). هم‌چنین، برندگان جوایز ICMI در ۲۰۰۵، دو آمبرسیو (برنده مدال کلاین) و پل کاب (برنده مدال فرودنتال) بودند. بالاخره، برندگان جوایز ICMI در ۲۰۰۷، جرمی کیل پاتریک (مدال فلیکس کلاین) و آنا اسفارد (مدال فرودنتال) بودند که جوایز ۴ نفر اخیر، در مراسم افتتاحیه ICME11 به آن‌ها اعطا شد. قبل از اعطای جوایز، کمیته داوران، با قرائت

که در زمان برگزاری ICMEها تشکیل می‌شود، ارائه می‌کنند. علاوه بر این، هر یک از این گروه‌ها، جلسات خود را در یک یا دو زمان اختصاص یافته موازی به آن‌ها، تشکیل می‌دهند و خود را به شرکت‌کنندگان در ICMIها، معرفی می‌کنند. این گروه‌ها شامل HPM (تاریخ و پداگوژی ریاضی)، PME (روان‌شناسی آموزشی ریاضی)، IOWME (سازمان بین‌المللی زنان و آموزش ریاضی)، WFNMC (فدراسیون جهانی مسابقات ملی ریاضی) و ICTMA (جامعه بین‌المللی معلمان در مدل‌سازی و کاربرد ریاضی) هستند.

باعث خوشوقتی است که جایزه اردوش که در سال ۲۰۰۶، به پاس خدمات ارزنده دکتر علی رجالی در زمینه عمومی کردن ریاضی از طرف WFNMC به ایشان اختصاص یافته بود، در یکی از جلسات این گروه به وی اهدا شد. این مراسم توسط میشل آرتیک رئیس ICMI و برنارد هاجسون دبیر ICMI برگزار شد که مشروح آن، در گزارش آقای پورکازمی در شماره قبل خبرنامه، چاپ شده است.

نمایشگاه دستاوردهای علمی - آموزشی

مؤسسات دولتی، غیردولتی و تجاری، در محل نمایشگاه‌ها، دستاوردهای خود را به نمایش گذاردند.

برنامه آرایه ملی National Presentation

یازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی (ICME11)، برای ایران از اهمیت خاصی برخوردار بود، زیرا برای اولین بار، یکی از آموزشگران ریاضی ایران، برای عضویت در کمیته بین‌المللی برنامه‌ریزی (IPC) انتخاب شده بود و این حضور، فرصت مغتنمی برای ایران ایجاد نمود تا این کمیته، با دیدگاه‌های ریاضی و آموزش ریاضی در ایران و پیشینه تاریخی - فرهنگی آن آشنا شود. جالب‌تر این است که در بخشی از دعوت‌نامه‌ای که برای افراد مختلف جهت عضویت در IPC ارسال گردید، قید شده بود که... لطفاً توجه داشته باشید که این دعوت، شخصی است و براساس تجارب حرفه‌ای شماست» به بیان دیگر، شما نباید خود را نماینده رسمی کشور یا منطقه خود به حساب آورید.

با استناد به پشتوانه‌های علمی و تاریخی ایران، عضو ایرانی این کمیته موفق شد تا سایر اعضا را قانع کند که ایران از نظر علمی، شایستگی و آمادگی این را دارد که به تنهایی - به عنوان یک کشور منحصر به فرد در خاورمیانه و در دنیا - به آرایه دستاوردهای ریاضی بپردازد. این در حالی بود که پس از بحث‌های چالش برانگیز فراوان، کشورهای چین، آمریکای لاتین اسپانیایی زبان (به عنوان یک منطقه)، کشورهای شمال آفریقا و هلند نیز از این فرصت بهرمنند شدند تا بازدیدکنندگان را با گذشته و حال ریاضی و آموزش ریاضی خود آشنا سازند.

پس از این مصوبه، دبیر کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی (ICMI) اعلام نمود که نماینده انجمن ریاضی ایران در این

شرح مختصری از فعالیت‌های هر یک برای حاضران، توضیح دادند که چگونه کمیته داوران قانع شده بودند که آن‌ها لیاقت دریافت این مدال را دارند.

سخنرانی‌های عمومی

مجموعاً ۹ سخنرانی عمومی در مدت برگزاری ICME11 انجام شد (شرح مختصر آن‌ها در مجله رشد آموزش ریاضی شماره ۹۴ آمده است).

سخنرانی‌های مدعو موازی

۵ بازه زمانی یک ساعته به سخنرانی مدعوین (حدود ۷۰ نفر) اختصاص داشت که در هر بازه، حدود ۱۲ سخنرانی به طور همزمان ارائه شدند.

گروه‌های مطالعاتی موضوعی (Topic Study Groups)

در این کنگره، ۳۸ گروه مطالعاتی موضوعی، جلسات خود را در ۴ بازه زمانی یک و نیم ساعته تشکیل دادند.

گروه‌های مباحثه (Discussion Groups)

در طول کنگره، ۲۸ گروه مباحثه که از حدود دو سال قبل فعالیت‌های خود را شروع کرده بودند، جلسات خود را برای تبادل نظر و ارائه یافته‌ها، در سه بازه زمانی یک و نیم ساعته برگزار کردند.

لازم به توضیح است که هر TSG و DG، دارای یک مسوول (Chair)، یک همکار مسوول (Co-chair) و دو عضو بود که این افراد، مسوول پیگیری فعالیت‌های علمی - تحقیقی انجام شده در هر گروه و برنامه‌ریزی برای ارائه آن‌ها در زمان‌های اختصاص یافته به هر گروه بودند. در نظر گرفته شده بودند.

نمایش پوسترها

دو بازه زمانی دو ساعته و یک و نیم ساعته برای پوسترها که در ۲۳ گروه مضمونی دسته‌بندی شده بودند، اختصاص یافته بود.

برگزاری کارگاه‌ها

۱ - گروه‌های با تجارب مشترک (Sharing Experiences Groups) ۵۸ گروه با تجارب مشترک در یک بازه زمانی دو ساعته به بحث و گفتگو درباره علایق مشترک علمی خود پرداختند.

۲ - گروه‌های مطالعاتی وابسته به ICMI (Affiliated Study Groups): این گروه‌های مطالعاتی، نه از طرف ICMI انتخاب می‌شوند و نه مورد نظارت یا کنترل ICME هستند و در واقع، از هر نظر مستقل‌اند. اما گزارش‌های خود را برای مجمع عمومی ICME

آموزش معلمان ریاضی و سازمان‌های معلمان

- چگونگی اعتباربخشی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان ریاضی
- فرصت‌های ایجاد شده برای آموزش‌های ضمن خدمت معلمان ریاضی
- انجمن‌های معلمان ریاضی
- بعضی آمارهای مفید

کتاب‌های درسی ریاضی در ایران

- تاریخچه
- فرایند تولید کتاب‌های درسی در سطح ملی
- نقش کتاب‌های درسی در تضمین قابلیت دسترسی به آموزش برای همه

المپیادهای ریاضی در ایران

- مروری بر المپیادهای ریاضی ایران
- مباحث مربوط به المپیادهای ریاضی ایران
- مسایل تحویل داده شده به IMO (المپیاد بین‌المللی ریاضی)

شیوه‌های ایرانیان برای مردمی/عمومی کردن ریاضی

- خانه‌های ریاضیات
- دهه ریاضیات
- روز خیام
- گردهمایی‌های ریاضی

بعضی مباحث خاص

- معلمان استثنایی (ویژه) ریاضی در ایران
- نظام بومی، «وقف» برای خدمت به ارتقای ریاضی
- ریاضی‌دان‌های ایرانی
- نقش ریاضی در هنر و صنایع دستی ایران
- نقش ریاضی در معماری ایرانی
- علاوه بر مکتوبات، چند سخنرانی، برگزاری نمایشگاه، نمایش ویدئویی و زمانی برای بحث و گفتگو با بازدیدکنندگان، پیش‌بینی شده بود.

علی‌رغم پیگیری‌های انجام شده به دلیل یک سری مشکلات اجرایی و عدم جذب به موقع امکانات مالی برای برگزاری آبرومند NP، ایران از این فرصت نتوانست بهرمنند شود و نهایتاً طی نامه‌ای انصراف خود را از برگزاری این فعالیت، به دبیر کنگره اعلام کرد.

* دانشگاه شهید بهشتی و عضو کمیته بین‌المللی برنامه‌ریزی برای ICME11

کمیسیون، سال‌هاست که غیرفعال بوده و این نمایندگی عملاً وجود خارجی ندارد. در صورتی که کشورهایی که فرصت NP به آن‌ها داده می‌شود، حضورشان منوط به داشتن نمایندگی فعال انجمن ریاضی (یا هر انجمن مشابهی) می‌باشد تا مسئولیت برگزاری را بپذیرد و در واقع، رابط بین IPC و کشورهای خود باشند. اینجانب با رئیس وقت انجمن ریاضی آقای دکتر سیدعبداله محمودیان مذاکره نموده و پیشنهاد دادم که آقای دکتر علی رجالی - در صورت توافق - این نمایندگی را در ICMI بپذیرند (متن تمام مکاتبات موجود است). بالاخره پس از موافقت دکتر علی رجالی و معرفی ایشان به ICMI فعالیت‌های مربوطه به NP ایران آغاز شد. این موضوع جزو مصوبات شورای اجرایی انجمن قرار گرفت و قرار شد که کمیته‌ای متشکل از آقایان دکتر علی رجالی، دکتر اسماعیل بابلیان، دکتر زهرا گویا، مسئولیت برنامه‌ریزی و پیگیری‌های مربوط را به عهده بگیرند.

حدود دو سال، رایزنی‌ها، مذاکره‌ها، تلاش‌ها و برنامه‌ریزی برای تهیه محتوا و جلب کمک‌های مالی بدون توقع اما به‌عنوان سرمایه‌گذاری علمی برای آموزش ریاضیات کشور طول کشید و با کمک چند نفر علاقه‌مند، پیگیری‌ها آغاز شد و برنامه ارائه ملی ایران تنظیم، و به برگزارکنندگان اعلام گردید. تیم NP ایران در نظر داشت مواد مکتوبی با موضوعات زیر به زبان انگلیسی تهیه کند تا تصویری از ریاضیات ایران از جنبه‌های مختلف، به شرکت‌کنندگان در ICME11 ارائه شود.

انجمن ریاضی ایران (IMS)

- تاریخ IMS
- کنفرانس‌های سالانه ریاضی
- فعالیت‌های علمی حمایت شده توسط IMS
- انتشارات IMS
- نقش IMS در توسعه ریاضیات در ایران

تاریخ ریاضیات ایرانی/اسلامی

- ریاضی‌دان‌های بزرگ ایرانی/اسلامی
- خدمات ایرانیان به توسعه ریاضی
- جهان‌بینی خاص ایرانیان نسبت به ریاضی

نظام آموزشی ایران

- مروری بر آموزش ریاضی مدرسه‌ای در (پیش‌دبستانی تا پیش‌دانشگاهی)
- آزمون سراسری ورود به دانشگاه‌ها (کنکور)
- جنسیت و ریاضی
- مدارس تیزهوشان

گردهمایی‌های آینده

پنجمین سمینار هندسه و توپولوژی

آگهی دوم

سندج، ۲۲ تا ۲۴ اردیبهشت ۸۸

اعضای کمیته علمی

دمیتتری آخیزر(روسیه)، مهدی ابراهیمی، امیرحسین اسدی(امریکا)، یوسف بهرامپور، مگرديچ تومانیان(نماینده انجمن ریاضی ایران)، مسعود خلخالی(کانادا)، منصور دانا، اسدالله رضوی، جعفر زعفرانی، میشل ژامبو(فرانسه)، سعید ذاکری(امریکا)، شهرام سعیدی، ارسلان شادمان(نماینده انجمن ریاضی ایران)، دبیر کمیته علمی و دبیرسمینار)، امیدعلی شهنی کرمرزاده، احمد شفیع‌ده‌آباد، سیاوش شهشهانی، مسعود صباغان، بهرام ظهیراعظمی، سیدمحمدباقر کاشانی، سیدکاظم لاهی(فرانسه)، منوچهر میثاقیان(امریکا)، مریم میرزاخانی(امریکا)، مهرداد میرشمس شهشهانی، سیامک یاسمی، یورگن یوست(آلمان).

اعضای کمیته اجرایی

غلامحسین کریمی‌دوستان(رئیس دانشگاه)، عبدالله سلیمی(معاون پژوهشی)، عادل سه‌وسه‌مرده(معاون اداری، مالی)، محمدنادر قصبیری(دبیر اجرایی)، کمال شانظری، منصور دانا، پرویز رشیدیان، امیر مافی، مراد احمدنسب، برزورستی، فرهاد جنتی، امجد علی پناه، علی سلیمان‌جهان، خسرو فضلی.

زمان سمینار

زمانی که برای برگزاری سمینار انتخاب شده است اردیبهشت ماه جلالی، از دیدگاه گردشگری، یکی از بهترین فصول سال است. با توجه به محدودیت ظرفیت اسکان مناسب، توصیه می‌شود شرکت‌کنندگان هر چه زودتر به ثبت‌نام خود بپردازند.

فراخوان ارسال مقالات

جهت ارائه مقاله می‌توانید طبق فرمت تعیین شده، مقاله خود را به زبان انگلیسی، فرانسه یا فارسی از طریق وبلاگ سایت ارسال نمایید. متن مقالات ارسال بایستی شامل عنوان، چکیده (حداکثر ۱۰۰ کلمه)، فهرست، موضوع MSC2000، متن مقاله، نتایج و مراجع (حداکثر ۱۰ مرجع) باشد. مقالات به هر دو صورت چکیده مبسوط (حداکثر ۴ صفحه) یا مقاله کامل (حداکثر ۱۶ صفحه) به همراه چکیده مبسوط می‌تواند ارسال شود و در صورت پذیرش نهایی، در کتابچه مجموعه مقالات سمینار به چاپ خواهد رسید. مقالاتی که به صورت کامل ارسال شوند پس از پذیرفتن برای دریافت جایزه هشت‌رودی نیز به صورت جداگانه بررسی خواهند شد.

کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌ها، ترکیبیات و محاسبات

کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌ها، ترکیبیات و محاسبات از ۱۵ تا ۲۶ دی‌ماه ۱۳۸۷ در دانشگاه استرالیای غربی در شهر پرت (Perth) برگزار گردید. در این کنفرانس به مناسبت شصتمین سال تولد خانم پرگر (Praeger) از وی تقدیر به عمل آمد. تخصص خانم پرگر نظریه گروه‌های منتهای است و فعلاً یکی از ویراستاران بین‌المللی بولتن انجمن ریاضی ایران می‌باشند. هفته اول کنفرانس منحصر به سخنرانی‌های مدعو و کوتاه بود و هفته دوم آن اختصاص به چهار درس کوتاه مدت داشت که در خلال آن طرح مسائل تحقیقاتی و گفتگوهای ریاضی نیز انجام پذیرفت. در هفته اول، صبح‌ها، ریاضی‌دانان مدعو از جمله پیتر کامرون (P. Cameron) (یکی از ویراستاران بین‌المللی بولتن انجمن ریاضی ایران)، مارستون کاندر (M. Conder)، مارسل هرزوک (M. Herzog) ساشا ایوانوف (S. Ivanov)، ویلیام کانتور (W. Kantor)، پیتر نویمن (P. Neuman)، یان سکسل (J. Saxl) و چارلز لدهام - گرین (C. Ledham-Green) سخنرانی نمودند و بعد از ظهرها سخنرانی‌های موازی که تعدادشان ۵۶ بود، انجام پذیرفت.

کلاس‌های هفته دوم توسط پیتر نویمن، روزمری بیلی (Rosemary Baily)، ایمون ابرین (Eamon ÓBrein)، اکوش سرس (Akos Seres) اداره می‌شد که عمدتاً به الگوریتم‌های محاسباتی در نظریه گروه‌های جایگشتی، گروه‌ها با نمایه منتهای و اسکیم‌های شرکت‌پذیر پرداخته شد. این کلاس‌ها برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی و آن‌ها که به تازگی دکترا گرفته‌اند بسیار مفید است که نتایج آن بعدها ظاهر خواهد شد. از افراد ایرانی شرکت‌کننده در این کنفرانس: اشرف دانشخواه، محمدرضا درفشه، بیژن طائری، محمدعلی ایرانمنش، سیدحسن علوی و رضا شرف‌الدینی. لازم به توضیح است که خانم دکتر اشرف دانشخواه و آقای دکتر طائری هم‌اکنون در دانشگاه استرالیای غربی در شهر پرت مشغول گذراندن دوره فرصت مطالعاتی هستند و آقای سیدحسن علوی دانشجوی دوره دکترا در دکترای تحت راهنمایی خانم پرگر مشغول نوشتن رساله دکترا هستند و آقای رضا شرف‌الدینی دانشجوی دوره دکترا در دانشگاه ملی پوسان کره جنوبی می‌باشند که توسط این دانشگاه، جهت شرکت در این کنفرانس پیرامون یافته‌های تحقیقاتی خود اعزام شده بود و یک سخنرانی علمی ایراد نمود که مورد توجه و تشویق حضار قرار گرفت.

محمدرضا درفشه
دانشگاه تهران

دومین همایش تخصصی ریاضی در دانشگاه پیام نور مازندران (ساری)

گروه ریاضی دانشگاه پیام نور در نظر دارد به منظور برقراری ارتباط و تبادل یافته‌های پژوهشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در زمینه‌های مختلف رشته ریاضی و ارتقای سطح علمی پژوهشی همکاران دومین همایش علمی تخصصی ریاضی را در تاریخ ۲۴ و ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۸۸ در زمینه‌های مختلف ریاضی برگزار نماید. از استادان و همکاران محترم دعوت می‌شود با ارائه مقاله، گروه ریاضی را در برگزاری هر چه پربارتر این همایش یاری کنند.

تاریخ‌های مهم:

آخرین مهلت ارسال اصل مقاله: ۸۷/۱۲/۱۵
آخرین مهلت ارسال فرم شرکت در همایش: ۸۷/۱۲/۱۵

اعضای کمیته علمی

علیرضا مدقالچی، محمدحسن بیژن‌زاده (مسئول کمیته علمی)، قاسم علیزاده‌افروزی، مهدی علائیان، یحیی طالبی، سیامک فیروزیان (دبیر همایش)، بیژن روحی، عزیزاله باباخانی، خدیجه احمدی، بهرام صادق‌پور، ثریا طالبی.

پست الکترونیک: farakhan@mpnu.ac.ir

نشانی اینترنتی: www.Mpnu.ac.ir

نشانی دبیرخانه: ساری - کیلومتر ۷ جاده خزرآباد، دانشگاه پیام نور استان مازندران، کد پستی: ۱۸۷۹۴-۴۸۱۶۱

تلفن: ۰۱۵۱-۲۱۳۳۲۲۵

ابوالقاسم اثنی‌عشری
رئیس دانشگاه پیام نور مازندران

سومین کارگاه آمار و احتمال فازی

در ادامه برگزاری نخستین و دومین کارگاه آمار و احتمال فازی (به ترتیب، در اسفند ۱۳۸۳ و اسفند ۱۳۸۶) سومین کارگاه آمار و احتمال فازی در روزهای چهارشنبه تا جمعه ۲۶ تا ۲۸ فروردین ۱۳۸۸ در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان، و با حمایت انجمن سیستم‌های فازی ایران و قطب روش‌های جبری و کاربردها (دانشگاه صنعتی اصفهان)، برگزار خواهد شد. بدین وسیله از اساتید گرامی، پژوهشگران علاقه‌مند و دانشجویان عزیز برای شرکت در کارگاه دعوت می‌شود. خاطرنشان می‌شود که در این کارگاه سه روزه، پروفیسور راینهارد فیتل (استاد و رئیس بخش آمار دانشگاه صنعتی وین (اتریش)) یک دوره کوتاه درباره احتمال و آمار فازی ارائه خواهند نمود. مهلت ثبت نام و هم‌چنین مهلت ارسال مقاله برای سخنرانی، ۲۰ فروردین ۱۳۸۸ تعیین شده است. برای آگاهی بیشتر در مورد ثبت نام، نحوه ارائه مقالات، اقامت، هزینه‌ها و سایر موارد به سایت دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان مراجعه نمایید:

نشانی اینترنتی: <http://mathdept.iut.ac.ir/>

سید محمود طاهری
مجری کارگاه

زبان مقالات سمینار انگلیسی، فرانسه و فارسی است. سایت به دو زبان فارسی و انگلیسی طراحی شده است. مبادلات اطلاعاتی فقط از طریق الکترونیک و مراجعه به سایت خواهد بود. سایت به دو زبان فارسی و انگلیسی طراحی شده است. مبادلات اطلاعاتی فقط از طریق الکترونیک و مراجعه به سایت خواهد بود.

نشانی

سندج - بلوار پاسداران، دانشگاه کردستان، دانشکده علوم، گروه ریاضی. تلفاکس: ۰۸۷۱-۶۶۶۷۴۴۵
پست الکترونیک: gt5@uok.ac.ir
نشانی اینترنتی: <http://www.uok.ac.ir/gt5>

محمدنادر قصیری
دبیر اجرایی سمینار

هفتمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی

خوشوقتم به آگاهی همه دانش‌پژوهان برسانم که هفتمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در روزهای شنبه و یکشنبه ۲۴ و ۲۵ مرداد ۱۳۸۸ در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار خواهد شد. بدین وسیله از اساتید محترم، پژوهشگران گرامی و دانشجویان عزیز (به ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی) دعوت می‌شود ضمن شرکت در سمینار با ارائه جدیدترین دستاوردهای پژوهشی خود به غنای سمینار بیفزایند. طبق نظر کمیته علمی سمینار، از کلیه پژوهش‌های نظری و کاربردی جهت ارائه در سمینار و چاپ در گزارش سمینار استقبال می‌شود.

محورها سمینار:

مبانی احتمال؛ فرایندهای تصادفی؛ سری‌های زمانی؛ آنالیز تصادفی شبکه و کاربردهای آن در نظریه صف، نظریه اطلاعات و نظریه کدگذاری؛ آنالیز تصادفی؛ ریاضیات مالی؛ برنامه ریزی تصادفی؛ قابلیت اعتماد؛ رفتارهای مجانبی

تاریخ‌ها مهم:

مهلت ارسال مقاله: ۵ اردیبهشت ۱۳۸۸

جواب داوری‌ها: تا ۵ خرداد ۱۳۸۸

مهلت ارسال مقالات پذیرفته شده: ۲۵ خرداد ۱۳۸۸

جواب نهایی مربوط به مقالات: ۱۰ تیر ۱۳۸۸

مهلت ثبت نام تا ۲۰ تیر ۱۳۸۸ می‌باشد و برای آگاهی بیشتر در مورد ثبت نام، نحوه ارائه مقالات، اقامت، هزینه‌ها و سایر موارد به سایت سمینار مراجعه نمایید.

<http://spsp7.math.iut.ac.ir> و spsp7@of.iut.ac.ir

سید محمود طاهری
دبیر هفتمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی

دهه ریاضیات دانشگاه صنعتی امیرکبیر

امسال مراسم دهه ریاضیات که مصادف با پنجاهمین سالگرد تأسیس دانشگاه صنعتی امیرکبیر گردیده بود با برنامه‌های متنوع در مدت ده روز برگزار شد و در این مدت ۱۲ سخنرانی کوتاه در زمینه کاربرد ریاضی در علوم مختلف و سه مسابقه در محوطه دانشگاه برگزار گردید. در روز یازدهم آبان ماه جشنی در سالن مرکزی دانشگاه با حضور آقایان دکتر مدقالچی رئیس انجمن، دکتر رهایی ریاست دانشگاه، دکتر پورعباس رئیس سازمان سنجش آموزش کشور، مهندس شفتی دبیر ستاد پنجاهمین سال، دکتر تشکری‌هاشمی ریاست دانشکده و اساتید دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر برگزار گردید. در ابتدا ضمن خیرمقدم به میهمانان جشنواره از دبیر انجمن به مناسبت ISI شدن بولتن انجمن قدردانی گردیده تقاضا شد به علت نیاز جامعه فعلی ریاضی ایران که در دو دهه اخیر رشد بسیار چشمگیری داشته است، تأسیس مجلات دیگری به عنوان ژورنال انجمن ریاضی و Transaction انجمن ریاضی ایران نیز در برنامه کار قرار گیرند تا بتوانند بخشی از این نیاز را پاسخگو باشند. در این میان پیشنهاداتی نیز جهت رشد درآمدهای انجمن به منظور تهیه مخارج این مجلات ارائه گردید که از جمله تألیف کتب حسابان و ریاضیات مهندسی توسط انجمن با کمک استادان برجسته و با سرمایه گذاری افراد و سازمان‌ها برای کلیه رشته‌های دانشگاهی و سپس تدوین کتب مرجع ریاضی بود. در خاتمه از آقای دکتر مدقالچی تقاضا گردید که لیست گنجینه‌ای از مجلات تبادل ریاضی که در اختیار دارند در روی سایت قرار دهند و در صورت نیاز اسکن مقالات آن را با هزینه مناسب و به صورت pdf برای متقاضیان ارسال نمایند. در این مراسم پس از سخنرانی آقای دکتر مدقالچی و ریاست دانشگاه جوایز ارزنده‌ای به تیم شرکت‌کننده امیرکبیر در مسابقات جهانی ریاضی به سرپرستی آقای دکتر داریوش کیهانی که موفق به اخذ رتبه دوم در بین دانشگاه‌های ایران و رتبه چهاردهم در بین کل دانشگاه‌های جهان شده بود اهدا گردید. جایزه‌ای نیز به عنوان جایزه طلایی دکتر ریاضی به یکی از دانشجویان ریاضی محض اهدا شد. در این مراسم هم‌چنین از استادان نمونه ریاضی آقایان دکتر عبدالحمید ریاضی، دکتر بهروز خسروی و دکتر سیدمنصور واعظ‌پور، دکتر بهمن عرب‌زاده، دکتر بهروز بیدآباد و خصوصاً آقای دکتر مهدی دهقان که برای اولین بار به عنوان دانشمند برتر ریاضی ایرانی توسط موسسه ISI انتخاب شده بودند تجلیل به عمل آمد. هم‌چنین از دانشجویان ممتاز دکترا، کارشناسی ارشد، کارشناسی و آقای دکتر تشکری ریاست دانشکده ریاضی و همکاران دانشکده برای برگزاری این مراسم تقدیر به عمل آمد. خبر دیگری که موجب مسرت جامعه ریاضی است آن است که دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر برای بار دوم در بین چهارده دانشکده مقام اول در چاپ مقالات علمی نمایه شده در مؤسسه ISI در سال گذشته را بدست آورد.

بهروز بیدآباد

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دهه ریاضیات در دانشگاه قم

گروه ریاضی دانشگاه قم در روز دوشنبه ۲۷ آبان همایشی تحت عنوان «آشتی با ریاضیات» برگزار نمود. در این همایش آقای دکتر محمدرضا درفشه استاد ریاضی دانشگاه تهران یک سخنرانی یک ساعته تحت عنوان «حل معادلات جبری و شروع نظریه گالوا» ایراد نمود. این همایش مورد استقبال قابل توجه اساتید و دانشجویان قرار گرفت. هم‌چنین در روز ۹ دی آقای دکتر هیرویوکی یامانی (Hiroyoki Yamane) از دانشگاه اوزاکا ژاپن، آقای دکتر سعید اعظم سردبیر بولتن انجمن ریاضی ایران و عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان و خانم دکتر ملیحه یوسف‌زاده عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان مهمان گروه ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه قم بودند. که با حضور آن‌ها سمیناری در زمینه جبر لی برگزار گردید و مورد استقبال اساتید و دانشجویان قرار گرفت. در این سمینار دو سخنرانی ارائه شد. سخنران اول آقای دکتر یامانی که به بیان یک برهان جدید کاملاً جبری از قضیه Matsumoto از گروه‌های کاکستر (Coxeter group) پرداخت. سخنران دوم دکتر ملیحه یوسف‌زاده بود. در سخنرانی ایشان به موضوعاتی از قبیل پیدایش نظریه جبر لی، چگونگی ظهور جبرهای لی از طریق گروه‌های لی، تاریخچه‌ای از طبقه‌بندی جبرهای لی ساده از بعد متناهی و معرفی کلاسی از جبرهای لی که در چند سال اخیر مورد توجه تعداد زیادی از ریاضی‌دانان و فیزیک‌دانان قرار گرفته، پرداخته شد.

غلامحسن شیردل

نماینده انجمن در دانشگاه قم

دهه ریاضیات در بندرانزلی

به مناسبت دهه ریاضیات (اول تا دهم آبان ماه) نمایشگاهی از ریاضیات و مفاهیم بنیادی آن و مطالب خواندنی ریاضی از جمله عدد طلایی، تاریخچه ریاضی، چندین عکس از بزرگان و دانشمندان ریاضی، نقش گوسفند در تکامل ریاضی و ... توسط زهرا محمدی‌سنگاچین دبیر ریاضی بندرانزلی در دبیرستان شاهد دختران برگزار گردید. این نمایشگاه به مدت یک هفته در راهروی این مدرسه برقرار بود. هدف از برگزاری آن، آشنایی بیشتر دانش‌آموزان با ریاضیات و اهمیت آن در بالا بردن سطح تفکر منطقی افراد جامعه و هم‌چنین علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان عزیز به علم ریاضی می‌باشد.

زهرا محمدی‌سنگاچین

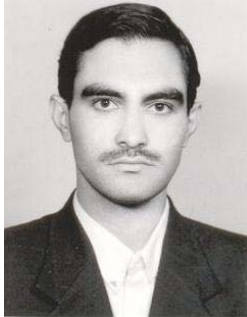
دبیر ریاضی بندرانزلی

فارغ التحصیلان دوره دکتری

زیرنظر حمید پزشک

روز ترکیبیات و دهه ریاضیات
در دانشگاه زنجان

علی عباسی ملایی

متولد ۱۳۵۴، کارشناسی در رشته ریاضی کاربردی ۱۳۷۸
دانشگاه علوم پایه دامغان، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی ۱۳۸۰
دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دکتری ریاضی کاربردی گرایش تحقیق
در عملیات مهر ۱۳۸۷ دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
استاد راهنما اسماعیل خرم، استاد مشاور حجت‌اله ادیبی.
عنوان رساله دکتری: «مینیمم سازی یک تابع هدف خطی
با محدودیت‌های معادلات رابطه فازی با دو عملگر ترکیبی
ماکزیمم - ضرب و ماکزیمم - میانگین»

خلاصه رساله: ابتدا دستگاه معادلات رابطه فازی با عملگر ترکیبی
ماکزیمم - T را مورد مطالعه قرار می‌دهیم که در آن T رده ویژه‌ای
از شبه t - نرمه‌است. اگر مجموعه جواب این دستگاه ناتهی باشد،
آنگاه این مجموعه در حالت کلی نامحدب است و می‌توان این
مجموعه را با جواب ماکزیمم و جواب‌های مینیمال آن به‌طور کامل
مشخص کرد. در این رساله، شرایط لازم برای جواب‌های مینیمال
این دستگاه در قالب جواب ماکزیمم آن و مقدار صفرارایه می‌شوند.
تحت این شرایط تعدادی از جواب‌های مینیمال آن را مستقیماً
می‌توان بدست آورد. هم‌چنین تعدادی رویه برای ساده‌سازی
دستگاه اصلی ارائه می‌شوند. سپس شرایطی ارائه می‌شوند که
تحت آن می‌توان مساله کاهش یافته را به چندین زیرمساله با ابعاد
کوچکتر تجزیه کرد. به علاوه یک الگوریتم برای حل هر زیرمساله
معرفی می‌شود. با ترکیب رویه‌های ساده‌سازی، تجزیه و الگوریتم
اخیر الگوریتم کارا تر دیگری برای یافتن مجموعه جواب‌های دستگاه
اصلی ارائه می‌شود. در ادامه به مطالعه و بررسی الگوریتم‌های
جدولی ارائه شده برای حل مسایل بهینه‌سازی تابع هدف خطی با
قیدهای معادلات رابطه فازی با عملگرهای ترکیبی ماکزیمم - ضرب
و ماکزیمم - میانگین پرداخته می‌شود. یک الگوریتم اصلاح
شده برای حل این مسایل در حالت کلی توسعه داده می‌شود. به
علاوه یک مدل بهینه‌سازی تابع هدف خطی با قیدهای معادلات
رابطه فازی با عملگر ترکیبی ماکزیمم - هاماخر معرفی می‌شود.
رویه‌هایی برای کاهش اندازه این مدل بهینه‌سازی در حالت کلی
ارائه می‌شوند. هم‌چنین با توجه به روش تجزیه ارائه شده برای یک
دستگاه معادلات رابطه فازی شرایطی برای تجزیه مساله کاهش

در تمام سال‌هایی که از نام‌گذاری این دهه می‌گذرد گروه ریاضی
دانشگاه زنجان همواره برنامه‌های زنده علمی و مناسبی را به این
بهانه تدارک نموده و این مناسبت را برای معرفی تصویرهای تازه‌ای
از ریاضیات، مختتم شمرده است. سال گذشته میهمان ارجمند دهه
ریاضیات ما خانم دکتر ترانه اقلیدسی از مرکز تحقیقات الکترونیک
دانشگاه صنعتی شریف بودند و در سال جاری برنامه مفصل «
روز ترکیبیات» تدارک ما برای این دهه بود که با دعوت از چهار
میهمان عالیقدر آقایان دکتر غلامرضا خسروشاهی، دکتر سعید
اکبری، دکتر بهروز طایفه‌رضایی و دکتر حمیدرضا میمنی ترتیب
یافت. این برنامه در صبح روز چهارشنبه هشتم آبان سال جاری
در میان استقبال حدود یکصد و پنجاه نفر از دانشجویان با انجام
چهار سخنرانی در طی حدود چهار ساعت برگزار گردید. عناوین
این سخنرانی‌ها (به ترتیب) عبارت بودند از: ملاحظاتی در تاریخ
ترکیبیات، مسایلی در رنگ آمیزی گراف‌ها، رده‌بندی طیفی گراف‌ها
و امنیت در گراف‌ها. با وجود سمت و سوی پژوهشی و تحقیقی،
سخنرانان سعی نمودند ورود و محتوایی توصیفی و تشریحی
را محور مطالب خود قرار دهند و این موجب شد تا با ترکیب
یک استراحت و پذیرایی ده دقیقه‌ای، در تمام مدت برنامه، سالن
سخنرانی همیشه پر از شنوندگان بیداری باشد که آن روز، ریاضیات
آن روز و میهمانان علمی آن روز را در دنیای علمی امروز جهان،
پراز ارتباطات زنده و شاداب ببینند. توفیقات این برنامه موجب
شد تا برای همه متعلقین گروه ریاضی دانشگاه زنجان، از استاد و
دانشجو، این گردهمایی، فرصتی مملو از آشنایی‌ها و گفتگوهای
مفید و مثبت علمی باشد و انرژی گرم و مؤثری را برای یک سال
تحصیلی خوب فراهم سازد.

مرزگان امامی

نماینده انجمن در دانشگاه زنجان

روز ریاضیات در دانشگاه هرمزگان

همایش بزرگداشت خیام با مشارکت گروه ریاضی و انجمن علمی
دانشجویان ریاضی، سی‌ام اردیبهست ۸۷ در سالن فرهنگ دانشگاه
برگزار شد. در این همایش ۷ سخنرانی توسط استادان و ادبیات
فارسی و گروه‌های ریاضی پیرامون ابعاد مختلف شخصی دانشمند
بزرگ قرن پنجم غیاث‌الدین ابوالفتح حیکم خیام نیشابوری
به‌عنوان یک ریاضی‌دان، منجم، فیلسوف، شاعر، موسیقی‌دان،
تاریخ‌شناس و ادیب قرن پنجم ارائه شد.

مرضیه قائدی

دانشگاه هرمزگان

علی خانی

متولد ۱۳۴۷، کارشناسی رشته ریاضی محض ۱۳۷۲ دانشگاه تبریز، کارشناسی ارشد ۱۳۷۴ دانشگاه تبریز، دکتری رشته ریاضی کاربردی ۱۳۸۶ دانشگاه شهید باهنر کرمان.

استاد راهنما محمود محسنی مقدم، استاد مشاور صداقت شهرماد. عنوان رساله: «Numerical Solutions of Non-linear Volterra Integro-Differential Equations»

خلاصه رساله: معادلات انتگرال - دیفرانسیل به دلیل ظاهر شدن در علوم مختلف، حجم وسیعی از مطالعات و تحقیقات را به خود اختصاص داده است. در سال‌های اخیر روش تاو عملیاتی و روش تجزیه ادومیان برای حل عددی ODEs، PDEs و معادلات انتگرال - دیفرانسیل مطرح شده است که با ارائه یک الگوریتم ساده، از دقت بسیار خوبی نیز برخوردار است. حل عددی معادلات دیفرانسیل معمولی غیرخطی و معادلات انتگرال قبل با استفاده از روش تاو عملیاتی و روش تکراری بررسی شده است. در این رساله، برای حل عددی معادلات - انتگرال دیفرانسیل ولترای غیرخطی و نیز دستگاه معادلات انتگرال - دیفرانسیل ولترای غیرخطی بدون خطی سازی روش تاو عملیاتی با ترکیب روش تجزیه ادومیان ارائه شده است. که این روش ضمن برخورداری از دقت کافی، از محاسبات پیچیده‌ای نیز برخوردار نمی‌باشد. در انتهای هر فصل مثال‌هایی آورده شده است که نتایج آن‌ها مؤید دقت و کارایی خوب روش تاو عملیاتی می‌باشد.

مقالات مستخرج از رساله:

1. Khani A., Mohseni M. M. and Shahmorad S., 2007. Solution of non-linear Volterra integro-differential equations, European Journal of Scientific Research, V. 18, No. 4, 621-627.
2. Khani A., Mohseni M. M. and Shahmorad S., 2008. Approximate solution of the system of non-linear Volterra integro-differential equations, Comput. Meth. Appl. Math., V. 8, No. 1, 77-85

نصرت‌اله شجره‌پور صلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

یافته به چندین زیرمساله با ابعاد کوچکتر ارایه می‌شوند. الگوریتم اصلاح شده را برای حل این زیرمسایل تعمیم می‌دهیم. در واقع با حل این زیرمسایل و پیدا کردن جواب بهینه آن‌ها جواب بهینه مساله اصلی نیز پیدا می‌شود. سرانجام با ترکیب رویه‌های ساده سازی، تجزیه و تعمیم الگوریتم اصلاح شده الگوریتم کارا تر دیگری برای حل این مساله بهینه سازی ارایه می‌شود.

مقالات مستخرج از رساله:

1. A. Abbasi Molai, E. Khorram (2008), minimizing a linear objective function subject to fuzzy relation equations constraints with max-hamacher product composition, Asia-Pacific Journal of Operational Research 25(2), 243-266.
2. A. Abbasi Molai, E. Khorram (2008), An algorithm for solving fuzzy relation equations with max-T composition operator, Information Sciences 178, 1293-1308.
3. A. Abbasi Molai, E. Khorram (2007), linear programming problem with interval coefficients and an interpretation for its constraints, Accepted for Publishing in Iranian Journal of Sciences and Technology (Transaction A: Sciences), vol. 31, no. A4.
4. A. Abbasi Molai, E. Khorram (2007), A modified algorithm for solving the proposed models by Ghodousian and Khorram and Khorram and Ghodousian, Applied Mathematics and Computation 190, 1161-1167.
5. E. Khorram, A. Ghodousian, A. Abbasi Molai (2006), Solving linear optimization problems with max-star composition equation constraints, Applied Mathematics and Computation 179, 654-661.

بهر روز بیدآباد

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

طاهره رودباری

متولد ۱۳۵۲، کارشناسی ریاضی محض ۱۳۷۵، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کارشناسی ارشد ریاضی محض سال ۱۳۷۷، دانشگاه شهید باهنر کرمان، دکتری ریاضی محض ۱۳۸۷ تیرماه دانشگاه شهید باهنر کرمان. استاد راهنما محمدمهدی زاهدی.

عنوان رساله: «ابر k -ایده‌ال‌های استلزامی مثبت و جابجایی».

خلاصه رساله: در این رساله مفاهیم ابر K -ایده‌ال‌های استلزامی مثبت از انواع $1-27$ و ابر K -ایده‌ال‌های جابجایی از انواع $9-1$ بیان می‌گردد و همچنین مثال‌های زیادی ارائه می‌شود که نشان می‌دهند که این مفاهیم متفاوت هستند. علاوه بر آن با ارائه مفهوم ابر K -جبرهای ساده در حالت عمومی، ابر K -ایده‌ال‌ها، ابر K -ایده‌ال‌های جابجایی، استلزامی مثبت و استلزامی در این نوع ابر K -جبرها مورد بررسی قرار می‌گیرند. به‌ویژه ابر K -جبرهای ساده از مرتبه 4 طبقه‌بندی می‌شوند. سپس مفهوم ابر K -پایدار ساز از نوع 1 و 2 برای یک زیر مجموعه ناتهی یک ابر K -جبر بیان می‌شود و با استفاده از آن نرمال ابر K -جبرهای از نوع 1 و 2 معرفی می‌گردند. به‌خصوص ابر K -جبرهای نرمال ساده طبقه‌بندی می‌شود. در پایان ابر BCK -جبرهای نرمال بیان می‌شوند و قضایایی اثبات می‌گردد که در ابر K -جبرهای نرمال برقرار نیستند.

مقالات مستخرج از رساله:

سیداحسان اله بنی فاطمی

متولد ۱۳۳۶، کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته ریاضی، کاربرد در فیزیک ۱۳۶۱ از کالج الیزابت دانشگاه لندن، دکتری ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی و کنترل ۱۳۸۷ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر. استادان راهنما سید محسن رزاقی و سهرابعلی یوسفی، استاد مشاور مهدی دهقان.

عنوان رساله «ساخت موجک‌های دوبعدی لژاندر و هارتلی (SAC) برای حل سیستم‌های دینامیکی».

خلاصه رساله: در ابتدای این رساله به بیان تعاریف و قضایای لازم آنالیز تابعی پرداخته و سپس خواص موجک‌های یک بعدی و دوبعدی (Cosine and Sine (CAS) و لژاندر را بررسی کرده و کمیت‌هایی نظیر ماتریس عملیاتی انتگرال و ماتریس عملیاتی حاصل ضرب را برای این سیستم‌ها به دست می‌آوریم، و در ادامه به حل چند نمونه مسایل معادلات انتگرال و معادلات دیفرانسیل معمولی و پاره‌ای به کمک این روش پرداخته و نتایج آن را با روش‌های دیگری که وجود دارند مقایسه می‌کنیم.

مقالات مستخرج از رساله:

1. E. Banifatemi, M. Razzaghi and S. Yousefi, Two-dimensional Legendre wavelets method for the mixed Volterra-Fredholm integral equations, J. Vibration and Control, 13(11)(2007) 1667-1675.
2. S. Yousefi and E. Banifatemi, Numerical solution of Fredholm integral equations by using CAS wavelets, Applied Mathematics and Computation 183 (2006) 458-463.

بهر روز بیدآباد

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

2. T. Roudbari, L.Torkzadeh and M. M. Zhedhi" Simple Hyper K-algebra", J. Quasi groups and Related Systems, to appear.
3. T. Roudbari and M.M. Zahedi" Positive Implicative Hyper K-ideals II", Scientiae Mathematicae Japonicae , 66, No. 3(2007), 391-404.
4. T. Roudbari and M.M. Zahedi" Some results on normal Hyper K-algebras of order 3" Set -Valued Mathematics and Applications, to appear.
5. L. Torkzadeh , T. Roudbari and M.M. Zahedi "Hyper stabilizers and Normal Hyper BCK-algebras" Set -Valued Mathematics and Applications, to appear.

نصرت‌اله شجره‌پور صلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

محمد حری

متولد ۱۳۴۹، کارشناسی ۱۳۷۲ دانشگاه شهید باهنر کرمان، کارشناسی ارشد ۱۳۷۴ در گرایش جبر دانشگاه شهید باهنر کرمان، دکتری ۱۳۸۷ دانشگاه شهید باهنر کرمان، استاد راهنما محمد مهدی زاهدی

عنوان رساله: «مباحثی پیرامون اتوماتای عمومی فازی»
 خلاصه رساله: در این پایان نامه با در نظر گرفتن مفهوم اتوماتای فازی عمومی مفاهیم اتوماتای فازی عمومی ماکزیمم - مینیمم تابع جواب حالت قابل دسترسی با استانه c ، همبندی با استانه c ، تالی با استانه همبندی (نیم - همبندی) بین دو حالت p و q نسبت به Q (یک زیر مجموعه فازی روی Q و Q مجموعه حالت های از یک اتوماتای فازی عمومی ماکزیمم - مینیمم می باشند) مولفه از یک اتوماتای فازی عمومی ماکزیمم - مینیمم سازگاری بین دو زیر مجموعه فازی روی Q و اتوماتای فازی عمومی وارون پذیر را تعریف می کنیم. سپس با استفاده از این مفاهیم ارتباطی بین توپولوژی فازی (چانگ و لوون)، توپولوژی بی فازی توپولوژی یکنواخت، توپولوژی عمومی ابرساختارها و فضاهای اتصال از یک طرف و اتوماتای فازی عمومی از طرف دیگر برقرار کرده ایم.

مقالات مستخرج از رساله:

1. M. Horry, M.M. Zahedi, Uniform and semi-uniform topology on general fuzzy automata, accepted by Iranian Journal of Fuzzy Systems, (2008).
2. M. Horry, M.M. Zahedi, Join spaces and max-min general fuzzy automata, accepted by Italian Journal of Pure and Applied Mathematics, (2008).
3. M. Horry, M.M. Zahedi, Equivalences in max-min deterministic general fuzzy automata of order n , International Review of Fuzzy Mathematics, 3(1) (2008), 17-35.
4. M.M. Zahedi, M. Horry, Kh. Abolpor, Bifuzzy (General) topology on max-min general fuzzy automata, Advanced in Fuzzy Mathematics, (2008), 51-68.

نصرت اله شجره پور صلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

بهمن عربزاده

متولد ۱۳۳۲، کارشناسی ریاضی محض ۱۳۵۴ دانشگاه شیراز، کارشناسی ارشد ریاضی و آمار ۱۳۵۶ دانشگاه شیراز، دکتری ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی و کنترل ۱۳۸۷ دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

استادان راهنما محسن رزاقی و یداله اردوخانی و استاد مشاور مهدی دهقان.

عنوان رساله: «حل مسایل سیستم های دینامیکی با استفاده از توابع هایبرید هارتلی و هارگویا شده»

خلاصه رساله: در این رساله خواص سیستم های متعامد هایبرید توابع هارتلی و هارگویا شده بررسی شده است و کمیت هایی نظیر ماتریس عملیاتی انتگرال و ماتریس عملیاتی حاصل ضرب برای این سیستم ها به دست آمده است. و در ادامه به حل چند نمونه مسایل حساب تغییرات و سیستم های معادلات دیفرانسیل و معادلات انتگرال به کمک این روش پرداخته و نتایج آن را با روش های دیگری که وجود دارند مقایسه شده است.

مقالات مستخرج از رساله:

1. B. Arabzadeh and M. Razzaghi and Y. Ordokhani, Numerical solution of linear time-varying differential equations using the hybrid of block-pulse and rationalized Haar functions, Journal of Vibration and Control 12 (2006), 1083-1092.
2. Y. Ordokhani and B. Arabzadeh, An application of hybrid of Hartly functions for variational problems, Journal of Science Tarbiat Moallem University 5(2006), 155-164.

بهروز بیدآباد

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۴. فرنود

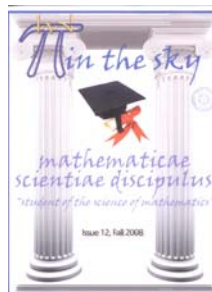
سردبیر: فاطمه هانی طبایی
شماره شانزدهم
تابستان ۱۳۸۷.

نشریه انجمن علمی آموزشی معلمان ریاضی استان اصفهان.

زیرنظر محمود هادیزاده یزدی

۱. Pi in the sky

شماره: ۱۲،
پاییز ۲۰۰۸

نشریه دانشجویی ریاضی با مطالب متنوع در حوزه‌های عمومی و کاربردی ریاضیات، معرفی و نقد کتاب، بازی‌های ریاضی، مسائل و ... از انتشارات اینستیتو PIMS (Pacific Institute for the Mathematical Sciences)

کشور کانادا که با همکاری و حمایت برخی از دانشگاه‌های معتبر کانادا چاپ می‌شود. برای اشتراک رایگان این مجله می‌توانید به نشانی زیر مراجعه کنید:

<http://www.pims.math.ca/media/publications/pi-sky>

۵. عطف

سردبیر: سارا کلاتری خاندانی
شماره: ۱
آذر ۱۳۸۷.

ماهنامه انجمن علمی ریاضی دانشکده ریاضی و کامپیوتر دانشگاه شهید باهنر کرمان.

۶. دنیای نانو

مدیر مسؤول: محمدحسین
مجلس آرا
سال چهارم - شماره یازدهم.
تابستان ۱۳۸۷.

فصلنامه ترویجی علمی انجمن نانو فناوری ایران.

۲. ندا

سردبیر: غلامرضا محتشمی‌برزادران
سال پنجم، شماره اول
بهار و تابستان ۱۳۸۶.

نشریه دانشجویی آمار از انتشارات انجمن آمار ایران که با هدف آشنایی و تشویق و ترغیب دانشجویان به انجام پژوهش‌های آماری چاپ می‌شود. در این شماره، به موضوعاتی از قبیل چگونگی تنظیم یک مقاله پژوهشی در ریاضیات با بخش‌هایی تحت عنوان: گام نخست، شیوه نگارش، انتخاب نشریه و ساختار مقاله به همراه نکاتی درباره آن‌ها به قلم دکتر احمد پارسیان و دکتر منصور معتمدی اشاره شده است که می‌تواند مورد استفاده دانشجویان در جهت تهیه گزارش‌های علمی، نوشتن تک نگاشت‌ها و تنظیم پایان‌نامه‌ها قرار گرفته و مفید واقع شود.

۷. دانش و مردم

سردبیر: پرویز شهریاری
سال نهم - شماره‌های ۸۵ - ۸۴
مرداد و شهریور ۱۳۸۷

نشریه فرهنگی، آموزشی و معلومات عمومی که با همکاری بنیاد فرهنگی پرویز شهریاری چاپ می‌شود. در این شماره، مقالاتی با عنوان زیبایی‌شناسی در درس‌های ریاضیات، دانش ریاضی، نقش معما در خلاقیت ریاضی، فضا و زمان به قلم استغن‌هاوکینگ و ... آمده است.

۳. کارنامه سال ۱۳۸۶

سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
دفتر برنامه‌ریزی و تحول اداری
خرداد ۱۳۸۷.

معرفی کتاب

زیر نظر محمود هادیزاده یزدی

قضایای نمایش در فضاهای هاردی

جواد مشرقی (دانشگاه لاوال

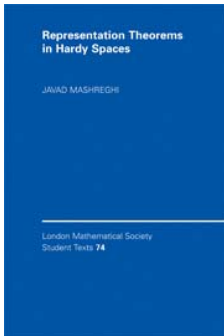
ایالت کبک کانادا)

از سری کتاب‌های

انجمن ریاضی لندن (شماره ۷۴)

ناشر: انتشارات دانشگاه کمبریج

سال انتشار: ۲۰۰۹.

در آنالیز مختلط، فضاهای هاردی (یا رده‌های هاردی)، که با H^p نمایش داده می‌شوند از توابع هولومرف روی دیسک واحد با نیم‌صفحه بالایی، تشکیل شده است. این فضاها توسط ریستز (Riesz) در ۱۹۲۳ معرفی و بعداً به نام هاردی، ریاضی‌دان نامدار انگلیسی، معروف شدند. در آنالیز حقیقی، فضاهای هاردی، فضاهای توابع تعمیم‌یافته (distribution) معینی روی \mathbb{R} می‌باشند که مقادیر مرزی توابع هولومرف فضاهای هاردی مختلط هستند و در ارتباط با فضاهای L^p آنالیز تابعی قرار می‌گیرند. برای $1 \leq p < \infty$ ، این فضاها (یعنی H^p ها) زیرمجموعه‌های معینی از L^p ها هستند، در حالی که برای $0 < p < 1$ ، فضاهای L^p ، خواص خوبی ندارند ولی در مقابل فضاهای هاردی در این حالت به نحو بهتری عمل می‌کنند.

نظریه فضاهای هاردی با بسیاری از شاخه‌های ریاضی، از جمله آنالیز فوریه، آنالیز هارمونیک، انتگرال‌های تکین (Singular Integrals)، نظریه پتانسیل و نظریه عملگرها ارتباطات نزدیکی دارد و کاربردهای اساسی در مهندسی کنترل پیدا کرده است. برای هر کاربرد، قابلیت نمایش عناصر این رده‌ها به توسط سری‌ها یا فرمول‌های انتگرالی نهایت اهمیت را دارد.

این کتاب، که توسط یکی از ریاضی‌دانان جوان ایرانی به رشته تحریر درآمده است، به صورتی خودکفا و بی‌نیاز از مراجعه به مراجع اضافی، مقدمه‌ای بر حوزه وسیعی از قضایای نمایش فراهم می‌سازد و توصیف کاملی از قضایای نمایش، به همراه اثبات‌های مستقیم، هم برای فضاهای هاردی و هم برای رده‌ها، ارائه می‌دهد.

مطالب ارائه شده برای فضاهای هاردی قرص یک‌بار و فضاهای هاردی نیم‌صفحه بالایی به علاوه بیش از ۳۰۰ تمرین، که اغلب آن‌ها به همراه راهنمایی می‌باشند، این کتاب را برای کسانی که آنالیز مختلط پیشرفته، نظریه توابع یا نظریه فضاهای هاردی را مطالعه می‌کنند، ایده‌آل می‌سازد.

دانشجویان کارشناسی ارشد و دانشجویان ممتاز دوره کارشناسی، مطالب کتاب را، که به صورتی منطقی از مفاهیم پایه‌ای تا

۸. اندیشه آماری

سردبیر: رحیم چینی‌پرداز

سال دوازدهم - شماره ۱

بهار و تابستان ۱۳۸۶.

نشریه تخصصی انجمن آمار ایران که با هدف برقراری ارتباط بین آماردانان و علاقه‌مندان به آمار و اعتلای سطح دانش و فرهنگ آماری در کشور و با مقالاتی در زمینه‌های تاریخی، فلسفی، آموزشی و کاربردی آمار و احتمال هر شش ماه یک بار منتشر می‌شود. این شماره به صورت ویژه به مقالات منتخب کارگاه آمار و احتمال فازی که در تاریخ ۲۳ - ۲۲ اسفند ۱۳۸۶ در محل دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار گردید، اختصاص یافته است.

۹. فصلنامه آموزش مهندسی ایران

سردبیر: پرویز قوامی

سال دهم، شماره ۳۹.

پاییز ۱۳۸۷.

نشریه علمی - پژوهشی گروه علوم مهندسی فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران که حاوی مقاله‌ها و دستاوردهای پژوهشی در حوزه آموزش مهندسی است. در این شماره مقالاتی با عنوان «تأملی بر چالش‌های موجود در همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت»، «بررسی اصول و مبانی مدل‌سازی ریاضی مسائل خوش طرح فیزیکی و مهندسی»، «ارزیابی عملکرد بخش آموزش عالی کشور در سال ۱۳۸۵» و ... آمده است.

موضوعات پیشرفته تحقیقاتی به رشته تحریر درآمده است، به آسانی می‌توانند دنبال نمایند.

فهرست مندرجات: ۱ - سری‌های فوریه، ۲ - میانگین‌های پواسن آبلی، ۳ - توابع هارمونیک روی قرص یکه، ۴ - تحذب لگاریتمی، ۵ - توابع تحلیلی روی قرص یکه، ۶ - نامساوی‌های نرم برای تابع فردوج، ۷ - حاصل ضرب‌های بلاشکه و کاربردهای آن، ۸ - درونیابی عملگرهای خطی، ۹ - تبدیل فوریه، ۱۰ - انتگرال‌های پواسن، ۱۱ - توابع هارمونیک روی نیم‌صفحه بالایی، ۱۲ - تبدیل پلان چرل، ۱۳ - توابع تحلیلی روی نیم‌صفحه بالایی، ۱۴ - تبدیل هیلبرت روی \mathbb{R} ، ضمیمه A: شامل مباحثی منتخب از آنالیز حقیقی، ضمیمه B: دورنمای قضایای نمایش، کتاب‌نامه و فهرست راهنما.

آشنایی با نظریه حلقه‌ها

منصور معتمدی

ویرایش دوم

ناشر: انتشارات دانشگاه

شهید چمران اهواز

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه،

۱۳۸۷.

هدف اصلی از نگارش کتاب آشنا کردن خواننده با مفاهیم کلی نظریه حلقه‌هاست به ترتیبی که بتواند به عنوان کتاب درسی سودمند واقع شود. در ویرایش دوم، پس از انجام اصلاحات نگارشی، مسائل تکمیلی نیز به آن افزوده شده است. کتاب مشتمل بر ده فصل شامل «بازشناخت»، «مفاهیم اصلی»، «هیأت کسرها»، «چهارگان‌ها - حلقه ماتریس‌ها»، «ایدال‌ها»، «ایدال‌های ماکسیمال و ایدال‌های اول»، «حلقه چندجمله‌ای»، «حوزه‌های تجزیه‌پذیر و حوزه‌های اقلیدسی»، «رادیکال جیکوبسن» و «حلقه‌های نیم‌ساده آرتینی» می‌باشد. این کتاب به صورت علمی و ادبی ویراستاری شده و در ۲۴۵ صفحه به همراه کتاب‌نامه، واژه‌نامه، نمایه و تمرین‌های تکمیلی در اختیار علاقه‌مندان می‌باشد.

آنالیز عددی

محمود محسنی مقدم

نوبت چاپ: دوم - ویرایش اول

ناشر: انتشارات دانشگاه

شهید باهنر کرمان

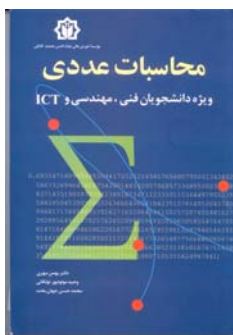
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه،

۱۳۸۷.

در چاپ دوم کتاب مذکور، سه فصل جدید با عنوان‌های «حل دستگاه‌های غیرخطی»، «مقادیر ویژه و بردارهای ویژه ماتریس‌های متقارن» و «آشنایی با نرم‌افزارهای ریاضی» به چاپ اول افزوده و به علاوه با پاره‌ای تغییرات و بازنویسی برخی فصول و افزودن مطالبی جدید و اضافه کردن بخش ضمیمه در قالب تعدادی تمرین‌های تکمیلی همراه بوده است. کتاب شامل دوازده فصل کلی و یک فصل ضمیمه با عنوان «مقدمه و آشنایی»، «مقدمه‌ای بر آنالیز حقیقی»، «حل معادلات غیرخطی»، «ریشه‌های چندجمله‌ای‌ها»، «درونیابی»، «انتگرال‌گیری عددی»، «مشتق‌گیری عددی»، «حل دستگاه‌های خطی»، «حل دستگاه‌های غیرخطی»، «مقادیر ویژه و بردارهای ویژه ماتریس‌های متقارن»، «حل عددی معادلات دیفرانسیل معمولی» و «آشنایی با نرم‌افزارهای ریاضی» می‌باشد.

به زعم مؤلف با توجه به پیشرفت روزافزون برنامه‌های کامپیوتری و معرفی نرم‌افزارهای ریاضی متعدد و جهت رعایت اختصار، در چاپ دوم از کلیه برنامه‌های کامپیوتری موجود در بخش‌های مختلف چاپ نخست صرف‌نظر شده و در جهت یادگیری بهتر مطالب آنالیز عددی و درک عمیق‌تر مطالب علمی، تعدادی تمرین در پایان هر فصل آورده شده است. مطالب کتاب در ۴۵۲ صفحه مشتمل بر نمایه فارسی و فهرست منابع به گونه‌ای تنظیم شده است که سر فصل دروس آنالیز عددی ۱ و ۲ را به طور کامل می‌پوشاند.

محاسبات عددی (ویژه دانشجویان فنی، مهندسی و ICT)

بهمن مهری، حمید مولودپور

تولکانلی و محمدحسن جهان‌بخت

نوبت چاپ: اول

ناشر: انتشارات شباهنگ

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه،

۱۳۸۷.

نظر به اهمیت روش‌های ریاضیات محاسباتی و محاسبه جواب‌های یک مسأله کاربردی با تقریب مناسب و نهایتاً تعیین بهترین تقریب برای حل یک مسأله، کتاب به رشته تحریر درآمده است. تمامی الگوریتم‌های روش‌های عددی ارائه شده با نرم‌افزار Matlab نوشته شده و مثال‌های متنوعی نیز توسط آن‌ها حل و روش‌های مختلف نسبت به یکدیگر مقایسه شده‌اند. این امر درک بهتر دانشجویان از میزان اهمیت هر روش و مزایا و معایب آن مؤثر خواهد بود. کتاب شامل پنج فصل کلی با عنوان «ریاضیات مقدماتی و آنالیز خطی»، «محاسبه تقریبی ریشه‌های معادله»، «درونیابی توابع و اسپلاین‌ها»، «انتگرال و مشتق‌گیری عددی» و «حل عددی مسائل

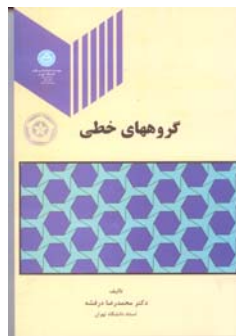
مصوبات شورای اجرایی انجمن

با مقدار اولیه» بوده و در ۳۶۰ صفحه تنظیم گردیده است.

گروه‌های خطی

اهم گزارش‌ها و تصمیمات چهاردهمین نشست (۱۳۸۷/۸/۲):

- ابتدا رئیس انجمن گزارشی دادند مبنی بر این که برنامه دهه ریاضیات در تهران با مراسم افتتاحیه در عصر روز چهارشنبه ۸۷/۸/۱ در فرهنگسرای ابن سینا شروع شده است، برنامه اختتامیه این دهه در آمفی تئاتر ساختمان انجمن ریاضی ایران در روز نهم آبان‌ماه برگزار خواهد شد. به علاوه دانشگاه‌ها نیز مراسم مفصلی خواهند داشت.
- رئیس انجمن خواستار تشکیل کمیته‌های کاری برای عملیاتی شدن اهداف ذکر شده در چشم‌انداز ۲۰ ساله انجمن و پیشبرد این اهداف شدند. در این مورد تصمیمات زیر اتخاذ گردید. الف) در رابطه با تشکیل ستادهای استانی انجمن، با توجه به وظایف متفاوت خانه‌های ریاضیات شهرهای مختلف، قرار شد ستادهای استانی انجمن در این خانه‌های تشکیل نشود.
- ب) مقرر شد آقای دکتر محمد صال مصلحیان از طرف دفتر استانی مشهد و آقای دکتر غلامحسین اسلامزاده از طرف دفتر استانی شیراز شرح وظایفی برای این ستادها تهیه و به شورای اجرایی ارسال کنند تا بعد از بررسی و تصویب شورای اجرایی، دفتر استانی فعالیت‌های خود را ادامه دهند.
- برگزاری مسابقه ۸۸ در دانشگاه تربیت مدرس بر طبق آیین‌نامه جدید و با همان روال سال گذشته انجام خواهد شد. دبیر اجرایی مسابقه آقای دکتر علی ایرانمنش خواهند بود.
- با تقاضای برگزاری بیست و یکمین سمینار جبر در سال ۱۳۸۹ در دانشگاه تبریز موافقت شد.
- با تقاضای برگزاری سومین کارگاه تاریخ علم (ریاضیات) در دانشگاه تربیت معلم آذربایجان در هفته اول تیرماه ۱۳۸۸ موافقت شد. تذکر داده شد که به برگزارکنندگان این کارگاه تأکید شود که در نحوه برگزاری و اسکان و ... دقت کافی داشته باشند. با توجه به این که ممکن است کارگاه تاریخ علم در سال ۱۳۸۸ در دانشگاه تربیت مدرس تشکیل شود، مقرر شد در صورت تشکیل این کارگاه، کارگاه تاریخ ریاضیات در دانشگاه تربیت معلم آذربایجان یک سال به تعویق بیافتد. کمیته علمی کارگاه تاریخ ریاضیات آقایان دکتر محمد جهانشاهی (دبیر کارگاه)، دکتر محمد قاسم وحیدی اصل، دکتر محمد باقری، دکتر حسین معصومی همدانی، دکتر علیرضا جمالی و دکتر اسداله نیکنام خواهند بود.
- مصوبه هیأت دولت مبنی بر معافیت انجمن‌های علمی از پرداخت مالیات و همچنین اجازه داشتن افراد به اختصاص مالیات پرداختی خود به این انجمن‌ها به اطلاع رسید.
- نامه دکتر سعید اعظم سردبیر بولتن انجمن در مورد انتشار ویژه‌نامه بولتن مطرح شد. آقایان دکتر اسداله‌هی و دکتر یاسمی برگزار کنندگان کنفرانس Representation Theory of Algebras که در تیرماه ۱۳۸۷ در پژوهشگاه دانش‌های بنیادی برگزار شده است، تقاضا کرده‌اند که مقالات این کنفرانس پس از دآوری به عنوان شماره ویژه‌ای از بولتن منتشر شود. با این تقاضا موافقت به عمل آمد. مقرر شد هزینه انتشار این شماره از طرف پژوهشگاه ریاضی پژوهشگاه تأمین شود.
- آئین‌نامه انتشار شماره‌های ویژه بولتن با پیشنهاد هیأت تحریریه بولتن به اطلاع شورای اجرایی رسید. طبق این آئین‌نامه، ویژه‌نامه‌های

محمد رضا درفشه
نویسندار: دوم با تجدیدنظر
و اضافات
ناشر: انتشارات دانشگاه تهران
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه، ۱۳۸۷.

هدف مؤلف از تنظیم کتاب دنبال کردن دو هدف عمده شامل آشنایی علاقه‌مندان ریاضی با یکی از زیباترین نظام‌های نظریه گروه‌های متناهی و دیگری ترغیب دانشجویان دوره دکتری ریاضی به تحقیق و بدست آوردن نتایج بدیع در این حوزه است. در چاپ دوم کتاب، دو فصل جدید شامل گروه‌های خطی در بعد ۲ و دیگری کاربرد گروه‌های خطی در نظریه ترکیبیات به مطالب قبلی افزوده شده است. کتاب در بیست فصل شامل «میدان‌های متناهی»، «هندسه تصویری»، «گروه‌های خطی عام»، «خط تصویری»، «ترانسوکتشن»، «گروه‌های جایگشتی»، «ساده بودن گروه $PSL_n(F)$ »، «زیر گروه‌هایی از گروه خطی عام»، «گروه سیمپلکتیک»، «قضیه ویت»، «ترانسوکتشن سیمپلکتیک»، «ساده بودن گروه تصویری سیمپلکتیک»، «فرم‌های شبه دو خطی و درجه دوم»، «گروه یکانی متناهی»، «گروه متعامد متناهی»، «گروه متعامد در مشخصه ۲»، «ساختار گروه یکانی»، «ساختار گروه متعامد»، «خواصی از گروه خطی در بعد ۲» و «کاربرد گروه‌های خطی در ساختن طرح‌های بلوکی» به رشته تحریر درآمده و در پایان، جدول تمام گروه‌های ساده متناهی نیز ارائه گردیده است. کتاب مشتمل بر ۲۵۰ صفحه شامل مراجع و منابع بیشتر برای استفاده محققان، فهرست نمادها و نمایه فارسی و تمرین‌های متعدد در انتهای هر فصل می‌باشد.

بدین وسیله از مؤلفین، مترجمین و
ناشرین معتبر علمی و دانشگاهی دعوت می‌شود
کتاب‌های منتشر شده جدید خود را در حوزه‌های مختلف علوم
ریاضی جهت معرفی در خبرنامه انجمن ریاضی
ایران به دبیرخانه انجمن ارسال نمایند.

(مازندران - ۱۳۸۸)، مطرح و آقایان دکتر: سیدحسن علم الهدی (دانشگاه فردوسی مشهد) و احمد شاهورانی (دانشگاه شهید بهشتی) به عنوان نمایندگان انجمن در کمیته علمی کنفرانس تعیین شدند.

• نامه مورخ ۸۷/۹/۲ آقای دکتر اکبر گلچین معاون پژوهشی دانشکده ریاضی دانشگاه سیستان و بلوچستان مبنی بر تقاضای برگزاری سمینار آنالیز عددی در هفته دوم اسفند ۱۳۸۸ در آن دانشگاه مطرح و مقرر شد این سمینار تحت عنوان چهارمین سمینار آنالیز عددی از سری سمینارهای آنالیز عددی انجمن در آن دانشگاه برگزار شود. نمایندگان انجمن در کمیته علمی سمینار آقایان دکتر: مهدی دهقان و علی باستانی تعیین شدند.

• نامه مورخ ۸۷/۹/۱۲ رئیس انجمن ترویج علم ایران مبنی بر تقاضای معرفی مروجان علم در ایران مطرح و مقرر شد انجمن ریاضی ایران به این منظور معرفی شود. دلایل این معرفی به شرح زیر است: (۱) تأسیس انجمن در سال ۱۳۵۰ و فعالیت مستمر آن حتی در زمان جنگ و تعطیلی دانشگاه‌ها، (۲) برگزاری مستمر کنفرانس‌های سالانه ریاضی بدون وقفه، (۳) همکاری مؤثر در تأسیس ستاد سال جهانی ریاضیات و همکاری مؤثر در فعالیت‌های آن در جهت گسترش و عمومی کردن و نهادینه کردن ریاضیات، (۴) برگزاری دهه ریاضیات و روز ریاضیات، (۵) تلاش برای گسترش آموزش ریاضی در کشور، (۶) حمایت از تأسیس و تداوم کنفرانس‌های آموزش ریاضی که سالانه با شرکت بیش از ۱۰۰۰ معلم برگزار می‌شود، (۷) علاوه بر انتشار نشریه تخصصی بولتن انجمن، انتشار فرهنگ و اندیشه ریاضی در جهت گسترش فرهنگ ریاضی که مستمراًترین مجله علمی ترویجی کشور است، (۸) دسترسی اعضای جامعه به اطلاعات انجمن و مصوبات شورای اجرایی و ۱۰۰۰ از طریق سایت اینترنتی انجمن، (۹) گسترش رقابت سالم در بین دانشجویان ریاضی از طریق برگزاری مسابقات دانشجویی، (۱۰) اطلاع‌رسانی و فرهنگ سازی علمی در جامعه ریاضی از طریق خبرنامه انجمن، (۱۱) تأسیس و گسترش جوایز متنوع ریاضی.

• نامه دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی کشور مبنی بر تدوین برنامه پنج ساله پنجم توسعه کشور مطرح و قرار شد پیشنهاد شود پارک انجمن‌های علمی شامل محلی برای دفاتر انجمن‌های علمی و محلی برای برگزاری همایش‌ها توسط دولت تأسیس شود. همچنین متن زیر پیشنهاد خواهد شد: دولت موظف است برای گسترش بنیان‌های علمی و ترویجی علم در کشور، از انجمن‌ها و نهادهای علمی غیردولتی حمایت نموده و برای تداوم فعالیت‌های آن‌ها زیرساخت‌های لازم از جمله مکان و بودجه، فراهم آورد.

همکار ارجمند جناب آقای دکتر بهمن طباطبائی

درگذشت ناگهانی فرزند برومندتان را به شما و خانواده محترمتان تسلیت عرض می‌نمایم. برای تحمل این غم سنگین از درگاه خداوند متعال صبر جزیل آرزو مندیم.

هیأت تحریریه فرهنگ و اندیشه ریاضی

بولتن با حفظ قالب کلی روی جلد بولتن با رنگی متفاوت و ذکر «شماره ویژه...» چاپ خواهد شد. برای این ویژه‌نامه‌ها، حداقل دو و حداکثر چهار نفر به عنوان ویراستاران مدعو اضافه خواهند شد و مقالات طی روند عادی بولتن داوری خواهند شد و سیاست‌های جاری بولتن حفظ خواهد شد. در هر شماره ویژه حداکثر یک مقاله مروری هم چاپ خواهد شد. در این راستا انجمن ریاضی ایران آمادگی خود را جهت همکاری با برگزاری سمینارها، کارگاه‌ها و کنفرانس‌های معتبر بین‌المللی با پژوهشگاه دانش‌های بنیادی اعلام می‌دارد.

• در مورد Iran National Presentation (معرفی ایران در کنگره آموزشی ریاضی دوازدهم در کره) مقرر شد کمیته قبلی متشکل از آقای دکتر علی رجالی (سرپرست کمیته)، خانم دکتر زهرا گویا و آقای دکتر اسماعیل بابلیان جهت تشکیل جلسات منظم برای تنظیم برنامه اقدام نمایند. رئیس انجمن نیز در صورت لزوم در جلسات این کمیته شرکت خواهند کرد. کمیته با حمایت انجمن کوشش نماید برنامه‌ای مناسب و در حد توان تهیه کند و در جهت جذب کمک‌های مالی با مؤسسات دولتی و غیردولتی نیز ارتباط برقرار نماید.

• نامه آقای دکتر محمدی اقدم دبیر کمیته اجرایی المپیاد علمی دانشجویی مبنی بر معرفی چهار نفر اول المپیاد ریاضی سال جاری جهت تخصیص جوایزی از طرف انجمن مطرح و موافقت شد که این افراد تا پایان دوره کارشناسی ارشد بدون پرداخت حق عضویت، عضو وابسته انجمن با دریافت همه نشریات باشند.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات پانزدهمین نشست (۱۳۸۷/۱۰/۱۲):

• ابتدا رئیس انجمن از سردبیر قبلی و سردبیر فعلی خبرنامه انجمن به خاطر بهبود مناسب خبرنامه تشکر کردند و خواستار ادامه فعالیت خبرنامه در فرهنگ سازی در جامعه ریاضی در جهت بهبود کیفی و سالم تولیدات علمی شدند. ایشان گفتند که در انتشار مطالب و انتقادات در این راستا باید همه جوانب در نظر گرفته شود که در نهایت به ضرر دانش ریاضی و جامعه ریاضی تمام نشود.

• مقرر شد برای محل برگزاری مسابقه ریاضی دانشجویی در سال ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ با دانشگاه‌های مختلف از جمله شهید بهشتی، دانشگاه کاشان، رازی کرمانشاه، کردستان و علوم پایه زنجان به طور جدی رایزنی شود و هرچه سریع‌تر محل مسابقه بعدی معین شود.

• مقرر شد برای میزبانی کنفرانس‌های سالانه ریاضی کشور در سال‌های ۹۰ به بعد با دانشگاه‌های مختلف از جمله تبریز، فردوسی مشهد، صنعتی اصفهان و رازی مذاکره شود.

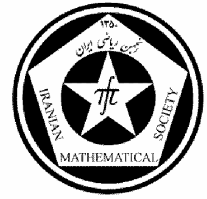
• رئیس انجمن اعلام کردند که بولتن انجمن ریاضی ایران به عنوان نشریه برتر بر اساس نمایه‌های بین‌المللی در نهمین جشنواره وزارت علوم انتخاب شده و لوح تقدیری دریافت کرده است. از آقای دکتر رحیم زارع نهندی سردبیر قبلی بولتن و آقای دکتر اعظم سردبیر فعلی و آقای دکتر جمالی ویراستار ارشد بولتن که زحمات فراوانی برای بولتن کشیده‌اند قدردانی و تشکر شد.

• نامه دبیر علمی چهل و یکمین کنفرانس ریاضی ایران (دانشگاه ارومیه، ۱۳۸۹) مطرح و خانم دکتر فریبا بهرامی (دانشگاه تبریز)، و آقایان دکتر: رشید زارع نهندی (دانشگاه علوم پایه زنجان)، فرض‌اله میرزابور (دانشگاه زنجان) و ارسلان شادمان (دانشگاه کردستان) به عنوان نمایندگان انجمن در کمیته علمی کنفرانس تعیین شدند.

• نامه مورخ ۸۷/۸/۲۵ رئیس سازمان آموزش و پرورش مازندران میزبان یازدهمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران

فهرست نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها

نام واحد	نماینده	نام واحد	نماینده
خانه ریاضیات گنبد	شمس‌الدین طلائی	دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی	سیده مهرنواز قاسمی نژاد
دانشکده تربیت دبیر دکتر شریعتی	فاطمه بهمنی	دانشگاه تربیت مدرس	حمیدرضا صاحبی
دانشکده صدا و سیما	علی اکبر محسن پور	دانشگاه تربیت معلم آذربایجان	علیرضا محمدپور
دانشگاه آزاد واحد آشتیان	سیدمحمد موسوی	دانشگاه تربیت معلم تهران	حمیدرضا رحیمی
دانشگاه آزاد واحد استهبان	زهره ماسوری	دانشگاه تربیت معلم سبزوار	محمد مهدی منتظری
دانشگاه آزاد واحد بابل	محمد سعیدی کلیشمی	دانشگاه تفرش	فرانک حسین زاده
دانشگاه آزاد واحد بناب	جمال اصفهانی زاده	دانشگاه تهران	خدیجه جاهدی
دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز	سید حبیب حسینی	دانشگاه خلیج فارس	شعبان صدقی
دانشگاه آزاد واحد خرم آباد	حسام‌الدین دریلی	دانشگاه رازی	طاهره سیستانی
دانشگاه آزاد واحد خمینی شهر	طاهره سیستانی	دانشگاه زنجان	حمیدرضا کاشفی
دانشگاه آزاد واحد رشت	نادعلی مسلمی پور	دانشگاه سمنان	علیرضا حاجی کریمی
دانشگاه آزاد واحد زاهدان	علیرضا حاجی کریمی	دانشگاه سیستان و بلوچستان	حسین علیرزاده نظرکندی
دانشگاه آزاد واحد شبستر	محمد حسینی	دانشگاه شاهد	کمال خلیل پور
دانشگاه آزاد واحد شیراز	کمال خلیل پور	دانشگاه شهید باهنر کرمان	بیزن رحمانی
دانشگاه آزاد واحد فیروزآباد	بهرام اسدی	دانشگاه شهید بهشتی	ولی‌اله خلیلی
دانشگاه آزاد واحد قائم شهر	ولی‌اله خلیلی	دانشگاه شهید چمران اهواز	هوشنگ بهروش
دانشگاه آزاد واحد کرج	ملیحه یوسف زاده	دانشگاه شیراز	فریده فیروزبخت
دانشگاه آزاد واحد کرمان	فریده فیروزبخت	دانشگاه شهید باهنر کرمان	علی مردان شاهرزایی
دانشگاه آزاد واحد کرمانشاه	وحید عالی	دانشگاه شهید بهشتی	احمد ملاحهرامی
دانشگاه آزاد واحد گرگان	احمد ملاحهرامی	دانشگاه شهید چمران اهواز	حاجی محمد محمدی نژاد
دانشگاه آزاد واحد مبارکه	حاجی محمد محمدی نژاد	دانشگاه شهید باهنر کرمان	اسماعیل فیضی
دانشگاه آزاد واحد مرند	اسماعیل فیضی	دانشگاه شهید بهشتی	محمد جباری
دانشگاه آزاد واحد مشهد	محمد جباری	دانشگاه شهید چمران اهواز	احمد خاکساری
دانشگاه آزاد واحد مهاباد	احمد خاکساری	دانشگاه شهید باهنر کرمان	سید داود میرفرجود
دانشگاه آزاد واحد نور	سید داود میرفرجود	دانشگاه شهید بهشتی	سعید رمضان زاده
دانشگاه آزاد واحد همدان	سعید رمضان زاده	دانشگاه شهید چمران اهواز	فریبا بهرامی
دانشگاه اراک	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید باهنر کرمان	فریبا بهرامی
دانشگاه ارومیه	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید بهشتی	فریبا بهرامی
دانشگاه اصفهان	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید چمران اهواز	فریبا بهرامی
دانشگاه اصفهان - خوانسار	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید باهنر کرمان	فریبا بهرامی
دانشگاه الزهرا	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید بهشتی	فریبا بهرامی
دانشگاه امام حسین	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید چمران اهواز	فریبا بهرامی
دانشگاه ایلام	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید باهنر کرمان	فریبا بهرامی
دانشگاه بیرجند	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید بهشتی	فریبا بهرامی
دانشگاه بوعلی سینا	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید چمران اهواز	فریبا بهرامی
دانشگاه بین‌المللی امام خمینی	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید باهنر کرمان	فریبا بهرامی
دانشگاه پیام نور مرکز شیراز	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید بهشتی	فریبا بهرامی
دانشگاه پیام نور مرکز قزوین	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید چمران اهواز	فریبا بهرامی
دانشگاه پیام نور مرکز کرج	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید باهنر کرمان	فریبا بهرامی
دانشگاه تبریز	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید بهشتی	فریبا بهرامی
دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان سعادت ورسایی	فریبا بهرامی	دانشگاه شهید چمران اهواز	فریبا بهرامی

عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

انجمن ریاضی ایران انجمنی صرفاً علمی است که با هدف بسط و توسعه دانش ریاضی در ایران تشکیل شده و در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۵ تحت شماره ۱۲۵۸ به ثبت رسیده است. این انجمن زیر نظر کمیسیون انجمن‌های علمی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کند و دخل و خرج سالانه خود را با جزئیات به معاونت پژوهشی این وزارتخانه گزارش می‌دهد. انجمن ریاضی ایران که در بیش از ربع قرن فعالیت خود مصدر خدمات فراوانی بوده است با شادمانی از بین وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های علمی و فرهنگی تعدادی را به عضویت حقوقی می‌پذیرد. شرط عضویت دوره یک ساله که از اول مهرماه ۱۳۸۷ آغاز می‌شود تکمیل فرم زیر و واریز حداقل مبلغ سه میلیون ریال به حساب جاری شماره ۱۰۱۰۱، بانک ملت شعبه بهجت آباد کد ۶۳۱۹/۸ و یا حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران است. در قبال این لطف، انجمن کلیه نشریات خود را، از جمله سه نشریه ادواری: خبرنامه، فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن انجمن ریاضی ایران را به حداکثر پنج کتابخانه از کتابخانه‌های اعضای حقوقی می‌فرستد و در دوره مربوط نام آنان را با تقدیر در زمره حامیان انجمن ریاضی ایران در خبرنامه ذکر می‌کند.

فرم عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

نام دانشگاه/مؤسسه:

نشانی پستی:

کد پستی:

تلفن و کد آن: دورنگار و کد آن:

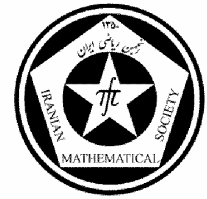
پست الکترونیک:

تعداد نسخه از نشریات به نشانی فوق ارسال شود به نشانی کتابخانه‌های مذکور در فهرست پیوست ارسال شود

ضمناً فیش پرداختی به حساب جاری به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسؤول سمت:

تاریخ: امضای مسؤول

فرم درخواست عضویت حقیقی

(در این قسمت چیزی ننویسید)

کد عضویت:

۱. مشخصات فردی:

نام خانوادگی: نام:
مرد زن تاریخ تولد: روز..... ماه..... سال..... محل تولد: شماره شناسنامه:

۲. مشخصات تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی اخذ شده: دکتری کارشناسی ارشد کارشناسی کاردانی دیپلم غیره (ذکر شود):
رشته تحصیلی: ریاضی آمار کامپیوتر فیزیک صنایع غیره (ذکر شود):

۳. آخرین سال عضویت در انجمن ریاضی ایران:

۴. نوع عضویت درخواستی: پیوسته وابسته

۵. مشخصات شغلی:

مرتب علمی: استاد دانشیار استادیار مربی دستیار دبیر آموزگار دانشجوی دکتری دانشجوی کارشناسی ارشد
دانشجوی کارشناسی دانشجوی کاردانی غیره (ذکر شود):

نشانی محل خدمت (یا تحصیل):

.....

تلفن محل خدمت و کد آن: دورنگار محل خدمت و کد آن:

۶. این قسمت فقط توسط اعضای وابسته تکمیل شود:

متقاضی دریافت مجلات ۱. فرهنگ و اندیشه ریاضی ۲. بولتن انجمن ریاضی ایران می‌باشم.

۷. نشانی پستی برای مکاتبه و ارسال نشریات:

.....

.....

..... کد پستی: تلفن تماس و کد آن:

..... نشانی الکترونیکی: دورنگار و کد آن:

مبلغ پرداختی ریال نام و نام خانوادگی تکمیل کننده امضاء و تاریخ

توضیحات:

۱. چنانچه در یکی از رشته‌های علوم ریاضی درجه کارشناسی ارشد یا دکتری دارید در مقابل عضویت پیوسته و در غیر اینصورت در مقابل عضویت وابسته علامت بزنید.

۲. طبق اساسنامه انجمن تنها اعضای پیوسته می‌توانند به عضویت شورای اجرایی درآیند و در مجمع عمومی صاحب رأی باشند.

۳. حق عضویت سالانه جهت دوره مهر ۸۷ - مهر ۸۸ برای عضویت پیوسته در قبال دریافت تمامی نشریات ادواری انجمن ۲۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

۴. حق عضویت سالانه جهت دوره مهر ۸۷ - مهر ۸۸ برای عضویت وابسته در قبال دریافت خبرنامه ۶۰/۰۰۰ ریال، خبرنامه و یکی از مجلات "فرهنگ و اندیشه ریاضی" یا "بولتن انجمن ریاضی ایران"، به زبان انگلیسی ۱۰۰/۰۰۰ ریال و کلیه نشریات ادواری انجمن ۱۲۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

۵. اعضای انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا، انجمن ریاضی فرانسه، دانشجویان، دانش آموزان و معلمین سطوح مختلف آموزش و پرورش می‌توانند با ضمیمه کردن کپی کارت عضویت (برای اعضای انجمن‌ها) و کارت دانشجویی یا دانش آموزی معتبر (با تاریخ) و کارت آموزش و پرورش از تخفیف ۵۰ درصدی برخوردار شوند.

۶. می‌توانید حق عضویت خود را به یکی از نمایندگان انجمن بپردازید یا آنرا به حساب جاری ۱۰۱۰۱ بانک ملت شعبه بهجت آباد کد ۶۳۱۹/۸ و یا حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷۰۰ به نام انجمن ریاضی ایران واریز کنید و رسید آن را همراه با تکمیل شده این فرم به نشانی انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۱۳۱۴۵/۴۱۸، تهران، بفرستید.

حامیان و اعضای حقوقی انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک‌ها و پشتیبانی‌های خود از فعالیت‌های انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت‌های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

• شهرداری منطقه ۶ تهران

شهرداری منطقه ۶ تهران ساختمان واقع در پارک ورشو تهران را به دبیرخانه انجمن تخصیص داده است.

• کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

این کمیسیون هر ساله مبلغی را به‌عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن‌های علمی تحت پوشش خود تخصیص می‌دهد.

• اعضای حقوقی

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. از رؤسا، مسؤولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسه‌ها قدردانی می‌شود.

دوره مهرماه ۱۳۸۶ تا مهرماه ۱۳۸۷	دوره مهرماه ۱۳۸۷ تا مهرماه ۱۳۸۸
پژوهشکده ریاضیات پژوهشگاه دانش‌های بنیادی	دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان
دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحدهای:	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بردسیر
استهبان - بناب - خوراسگان - داراب - زاهدان	دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر
شبستر - شهرکرد - شیراز - گنبد کاووس	دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز
مبارکه - مشهد - نور - همدان	دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان
دانشگاه اراک - دانشگاه اصفهان	دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار
دانشگاه ایلام - دانشگاه بوعلی‌سینا همدان	دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد
دانشگاه پیام‌نور مرکز شهرضا	دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور
دانشگاه تبریز - دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی	دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی
دانشگاه تربیت مدرس	دانشگاه تربیت مدرس
دانشگاه تربیت معلم آذربایجان	دانشگاه صنعتی شاهرود
دانشگاه تربیت معلم سبزوار - دانشگاه سمنان	دانشگاه صنعتی شیراز
دانشگاه شهید باهنر کرمان	دانشگاه علوم پایه دامغان
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	دانشگاه قم
دانشگاه صنعتی شاهرود	دانشگاه گلستان
دانشگاه صنعتی شریف	دانشگاه ولی‌عصر رفسنجان
دانشگاه صنعتی شیراز - دانشگاه علوم پایه دامغان	
دانشگاه غیردولتی - غیرانتفاعی شیخ بهایی	
دانشگاه قم - دانشگاه مازندران - دانشگاه یاسوج	
مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان	